

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon interurban 113

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti stran
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 120.—.

Delo za ljudsko izobrazbo.

O ljudski izobrazbi v naši državi za-
črtati pravo in pravilno sliko, ni lahka
naloga. Navadno se pismenost (sposob-
nost branja in pisanja) jemlje za pod-
lago. Ni sicer resnica, da bi bila pisme-
nost edino in odločilno merilo za izob-
razbo in omiko. Ne da se pa tudi tajiti,
da je nizko število analfabetov (nepis-
menih) dokaz za to, da velika množica
ljudstva razpolaga vsaj z najmanjšo
mero šolske izobrazbe. Ako vzamemo
pismenost kot merilo ljudske izobraz-
be, dobimo o izobrazbi in prosveti ljud-
stva v naši državi to-le sliko: Najbolj
izobražena, t. j. najbolj pismena je Slo-
venija. Podatki, ki jih hočemo navesti
o Sloveniji in ostalih pokrajinah drža-
ve, temeljijo na zadnjem uradnem po-
pisovanju, ki se je izvršilo leta 1921.
Po njegovih podatkih je v Sloveniji
moških pismenih 91.14% (od sto moš-
kih zna nekaj več kot 91 brati in pisa-
ti), ženskih 91.15%, torej znaša splošna
pismenost 91.145%. Pripomniti je tre-
ba, da je radi priključitve Prekmurja
in Medžimurja pismenost Slovenije —
padla za 4—5%. Vendar pa se vsled
vztrajnega dela na polju šolske in ljud-
ske izobrazbe ta zmanjšek od leta do le-
ta popravlja, vsled česar je upati, da
Slovenija kmalu doseže ono višino pis-
menosti, ki jo je imela pred vojno in ki
je naš narod v tem oziru stavljal v vr-
sto prvih narodov v Evropi.

Za Slovenijo pride Vojvodina, kjer je
pismenih moških 80.44%, ženskih 73.15
odst., torej splošna pismenost 76.69%.
Na tretjem mestu je Hrvatska in Sla-
vonija, kjer je pismenih moških 74.70%,
ženskih 61.38%, splošna pismenost to-
rej 67.85%. Potem pride Dalmacija s to
pismenostjo: moških 61.14%, žensk
40.30%, splošna pismenost 50.52%. Na
petem mestu je Srbija (brez Južne Sr-
bije), kjer je pismenih moških 54.44%,
ženskih 16.49%, splošna pismenost je
35.57%. V Črnigori: pismenih moških
53.29%, žensk 13.10%, splošna pismenost
32.98%. V Bosni in Hercegovini: pisme-
nih moških 29.10%, žensk 10.35%, sploš-
na pismenost 19.44%. Na zadnjem me-

stu je Južna Srbija, kjer je pismenih
moških 24.14%, žensk 8.43%, splošna
pismenost 16.14%.

Poprečna in splošna pismenost v na-
ši državi je torej ta: pismenih moških
57.79%, žensk 39.70%, splošna pisme-
nost 48.52%. Jugoslavija v celoti torej
nima niti polovice pismenih prebival-
cev, do polovice ji manjka skoro 1½%.
To stanje je hotel nazorno predstaviti
beogradski list »Politika« dne 30. janu-
arja — torej tri dni po proslavi sv. Sa-
ve, velikega srbskega prosvetitelja —
s podobo, ki nosi naslov: »Žalost pro-
svetitelja«. Na tej sliki je predstavljen
sv. Sava, sedeč na prestolu v oblakih,
globoko zamišljen in žalosten, v desni-
ci držeč vladiško palico, z levo podpi-
rajoč glavo. Pred njim stoji angel, ki
čita v knjigi in vpraša: »Ali naj preči-
tam, Sv. Sava, kakō so te proslavili Ju-
goslovani?« Sv. Sava odgovori: »Znam,
sinko: Proslavili so me z 52% analfabe-
tov (nepismenih)«.

Naš narodni prosvetitelj škof Slom-
šek bi bil v boljšem položaju. Angel, ki
bi pred njim čital iz zapisniške knjige,
bi mu mogoč izjaviti, da je med Sloven-
ci nepismenih samo kakšnih 8—6 odst.
Vendar pa tudi Slomšek ne bi bil za-
dovoljen s stanjem naše ljudske izob-
razbe. Njegova načela in njegovi opo-
mini, ki nam še vedno zvenijo nasproti
iz njegovih knjig in spisov, imajo v
mnogoterih krajih usodo glasa, vpijo-
čega v puščavi.

V zadnji številki »Slovenskega Gos-
podarja« smo omenili, da je v Sloveniji
še dokaj krajev, kjer ni naših izobraže-
valnih organizacij, dosti pa je tudi tak-
šnih krajev, kjer sicer obstojajo nekak-
šne organizacije, toda bolj na papirju,

kakor v dejanju in življenju. Pozvali
smo k obnovljenemu in pomnoženemu
izobraževalnemu delu. Zlasti smo opo-
zorili na to, v kakšni nevarnosti je dan-
danes mladina ter da je za izobraževa-
nje mladine na deželi najboljše poskrb-
ljeno v mladeniških in dekleških zve-
zah. Kjer ni mladeniških in dekleških
zvez, tam se naj ustanovijo, kjer pa so,
naj se poživi njihovo delovanje!

Danes hočemo opozoriti še na en sad
ljudske izobrazbe: napredek na gospo-
darskem polju. Na to opozarja tudi beo-
gradska trg. zbornica, ki je na svoji se-
ji v Beogradu 31. januarja sklenila več
resolucij o tem, kako bi se naj pospešil
napredek našega narodnega gospodar-
stva. V 5. resoluciji izjavlja: »Slaba iz-
obrazba našega naroda, osobito pa ši-
rikih narodnih slojev je velika ovira za
napredek na vseh poljih narodnega in
državnega življenja. Brez osnovne izob-
razbe, pismenosti in najosnovnejšega
znanja ni gospodarskega napredka. Ne-
izobražen narod je nesposoben za gos-
podarski napredek. Radi tega je potre-
bno provesti energično borbo proti ne-
pismenosti in delati na izobraževanju
naroda v vseh pravcih.«

Tudi mi izjavljamo: treba delati na
izobraževanju ljudstva v vseh pravcih,
osobito v gospodarskem pravcu. Potre-
bno je, da se v vseh naših izobraževal-
nih organizacijah goji smotreni gospo-
darski poduk. V to svrhu se prirejajo
ter se bodo priredili po vseh okrajih
gospodarski podučni tečaji. Javite se
za nje pri Prosvetni zvezi v Mariboru!
Skrbite za to, da bodo vsepovsod dobro
obiskani! Vsem nam mora biti pred oč-
mi prelepi in prekornostni cilj: gospor-
ski napredek našega ljudstva. Do tega
cilja pa je izobrazba ako ne edina, pa
vsaj najvažnejša pot.

Domneve, predlogi in želje.

Kakšna bo notranja preosnova drža-
ve? Kako se bo uprava preuredila? V
koliko pokrajin se bo država razdelila?
Kakšen bo obseg samouprave v bodoč-
nosti? Takšna in slična vprašanja pla-
vajo dandanes na ustnicah mnogoterih
v naši državi, pa tudi izven njenih mei-

Na ta vprašanja se sedaj še ne da od-
govoriti, ker se o tem še ni izjavil edi-
no pristojni činitelj. Vse, karkoli se o
tem v javnosti piše ali govori, vse to so
ugibanja, domnevanja, mnenja, predlo-
gi ali pa proste želje. Kot glasilo javno-
sti hočemo bralce obvestiti o nekaterih.

Kaj piše pariški „Matin“?

Francoski časnikar Julij Sauerwein, kojega ime poznamo, ker je objavil v pariškem listu »Matin« svoj razgovor z Nj. Vel. kraljem, objavlja v svojem listu celo vrsto člankov o naši državi in o razmerah v njej. »Slov. Gospodar« je v prejšnji številki prinesel enega njegovih člankov. Danes hočemo iz njegovega tretjega članka objaviti nekaj značilnih besed.

»Kralj Aleksander«, tako piše Sauerwein, »ima v svojih mislih več ustavnih uverjen sem, da bo on doslovno izvedel ono formulo (obliko), ki je v njem docela dozorela in ki jo je meni 16. januarja opredelil z naslednjo politično koncepcijo (osnutkom): »Mi moramo pripraviti decentralistični in liberalni režim, hkrati pa ohraniti osnovo edinstva Jugoslavije. Hočem, da moja država dobi pravične volilne zakone pravega parlamentarizma in resnične demokracije.« To pomeni, da bi lahko bila Jugoslavija razdeljena na več oblasti s skupščinami iz splošne volilne pravice in z atributi (pridevkami), ki bi bili v središčini med francoskimi oblastnimi skupščinami in deželnimi zbori nemške države. Parlament, ki bi naj zasedal v prestolnici, bi pa izšel iz pokrajinskih skupščin na podlagi volilnega sistema (sestava) 2. stopnje, tako da bi osebe, katerim bi narod zaupal vodstvo svojih pokrajinskih poslov, bile pooblaščenec govoriti o skupnih nacionalnih (narodnih) vprašanjih.«

Mnenje dr. Krulja.

Dr. Uroš Krulj, sedanjí minister narodnega zdravja, je lansko leto izdal 2 knjižici o krizi parlamentarizma in o njegovi preosnovi. V to svrhu predlaga gospod. minister dr. Krulj: Treba je strogo ločiti med upravno in zakonodajno oblastjo. Zakonodajna oblast ne sme imeti vpliva na upravno, marveč morata obe biti popolno ločeni. Predsednika vlade naj postavlja kralj iz vrst poslancev parlamenta ali senata, ostale ministre pa na predlog ministrskega predsednika. Ministri morajo biti strokovni ljudje in dobri organizatorji, odgovorni so obema domoma parlamenta. Zakonodajna oblast je namreč treba deliti na dva doma: doljnji (parlament) in gornji (senat). Kar se dostaje volilne pravice, naj bi se direktno glasovanje samo vršilo za občinske nastope, iz teh bi se naj izbrale oblastne skupščine, iz oblastnih skupščin pa parlament. Da bi parlament ne bil samo politično telo, bi se moral izpopolniti s strokovnjaki raznih panog, kateri bi šli v strokovne odbore kot sestavni del parlamenta.

Predlogi slovenskih gospodarskih krogov.

V torek, 29. januarja, je bila v Beogradu deputacija gospodarskih krogov Slovenije, sestavljena iz zastopnikov Zveze industrijcev (g. Krejči, ravnatelj tovarne za dušik v Rušah, in tajnik g. Šuklie). Zveze trgovskih gremijev

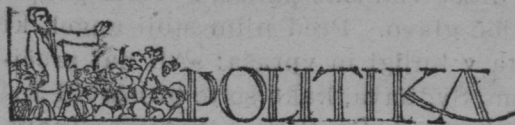
(g. Kavčič), Zveze obrtnih zadrug (g. Rebek) in Društva hišnih posestnikov (g. Frelj). Oglasila se je pri predsedniku vlade Petru Živkoviču, kateremu je izročila daljšo spomenico o svojih predlogih in željah. V tej spomenici, ki jo je doslovno objavilo ljubljansko »Jutro«, gospodje gospodarskih krogov kritizirajo delovanje ljubljanske občine ter želijo in prosijo, da se pozovejo v novo občinsko upravo pred vsem zaupniki gospodarskih krogov, trgovine, obrti in industrije. Ni jim tudi po godu delovanje oblastnih samouprav v Sloveniji, češ, da je v obeh imela ena politična stranka veliko večino, da so oblastni davki naraščali in se uvajali na najpogostejše surovine, celo na premog in na električni tok. Zato gospodje gospodarskih krogov predlagajo in prosijo, da se oblastnima komisarjema v Sloveniji dodelijo sosveti. Vsak sosvet bi naj imel 6 članov: po enega za trgovino, obrt in industrijo, dva za poljedelstvo in posest, enega za industrijsko delavstvo.

Kar se tiče oblastne samouprave, gospodje gospodarskih krogov v tej svoji spomenici izjavljajo, da niso pristojni govoriti o bodoči ureditvi samouprav v splošnem, pričakujejo pa od novega zakona, da bo pravilno omejil njihov delokrog, uvedel pravilni volilni red in uredil financiranje oblasti.

Kakšen bodi ta pravilni volilni red, so gospodje tudi povedali. V svoji spomenici navajajo, da splošna in enaka volilna pravica na dosedanji preširoki

podlagi in brez določene protiuteži onemogoča zdrav razmah in napredek naroda in države. V kolikor se tiče volitev v narodno skupščino, je najmanj, kar je potrebno, da se veže volilna pravica na dopolnjeno 25. leto. Kar se tiče samoupravnih edinic, občin, srezov in oblasti, je splošna volilna pravica direktno nepravilna in pogubna. Novi volilni zakon za samoupravne edince bi se moral sestaviti na popolnoma drugi podlagi. Ena dolžnost bi bila osnova volilnih edinic ob uvaževanju davčnih dajatev in šolske izobrazbe, ali pa naj se po istem določilo uvede pluralna volilna pravica (eden ima več glasov). S takim volilnim redom bi bila zajamčena udeležba najvažnejših gospodarskih krogov v avtonomnih upravah.

Navedli smo bistvene predloge iz spomenice gospodarskih krogov, da spoznajo naši bralci, kakšnega duha otroci so ti gospodje gospodarskih krogov. O kakovosti teh predlogov in želja ni treba izgubljati niti besedice. Kdor jih mirno čita, se mu zdi, kakor da je časovno prestavljen nazaj v dobo pred 22 leti, ko so takozvani slovenski naprednjaki vodili borbo zoper splošno in enako volilno pravico. Tok časa in politični razvoj je šel preko teh »naprednjakov«, ki so v resnici bili veliki nazadnjaki. Ali so gospodje gospodarskih krogov s svojimi predlogi in željami hoteli dokazati, da so idejni dediči onih »naprednjakarjev« iz prvega desetletja dvajsetega stoletja?!

V DRUGIH DRŽAVAH.

V Bolgariji se bodo vršile še ta mesec občinske volitve. Po večini občin nastopa opozicija složno proti vladni skupini, takozvanem »Demokratičeskemu zgovoru«, ki je med seboj razdeljen.

Rumunija je dobila zunanje posojilo. Rumunija je dobila posojilo in sicer tako, da prevzame Francija eno tretjino, Anglija in Italija eno tretjino, zadnja tretjina pa je razdeljena med Nemčijo, Italijo in švedskim vžigaličnim trustom. Obrestna mera znaša 7%.

Prevratna nakana bolgarskih komunistov. Policija je odkrila v železniškem skladišču v Gornji Orahovici velike količine razstrelilnih snovi, ki so bile namenjene za vsa bolgarska mesta. Ni se še dognalo, od kod izvira ta municija. Skrita je bila v zaboji hza milo in je bila tudi kot milo označena. Do sedaj so odkrili 100 kg razstreliva. Policija je zaplenila vse vagone, v katerih je bilo napovedano milo. V zvezi s tem odkritjem je policija aretirala okrog 100 oseb, ker pada nanje sum, da so pripravljali državni prevrat. Splošno se pa smatra, da je to delo komunistov, ki so nameravali razstreliti vse glavne železniške proge v državi, da bi tako preprečili dohod in premikanje vojaštva in policije, da ne bi mogla preprečiti splošnega izbruha revolucije.

Na Španskem so doživeli zadnje dni upor proti vladi diktatorja Primo de

Rivere. Najbolj opasno je bilo uporno gibanje v mestu Valencia. Po najnovjših poročilih je upor zatrt in Primo de Rivera zopet gospodar položaja.

Mussolini se je uklonil zahtevam Argentine. Med Mussolinijem in predsednikom Argentine je nedavno prišlo do kritičnega položaja. Mussolini je trdil, da vsi otroci italijanskih državljanov, rojeni v Argentini, ostanejo še italijanski podložniki. Več potnikov, ki so prišli iz Argentine v Italijo s pravimi listinami in ki so bili rojeni v Argentini, je italijanska vlada pridržala, rekoč, da so otroci italijanskih državljanov in da zato morajo služiti v armadi. Predsednik Argentine pa je Mussoliniju poslal protest in prepovedal vhod vsake italijanske ladje v svoja pristanišča, dokler Mussolini svoje odredbe ne prekliče. Mussolini se je uklonil, preklical izdano odredbo in izpustil vse prijete Argentine.

Čitajte „Slov. Gospodarja“

Odvetnik

Dr. Anton Novačan

ima pisarno

122

v Celju, Glavni trg št. 9

nad Drogenikovo trgovino
„Pri Solncu“

IZ NEDELJO

Elizabeta Mora.

Spominski dan 5. februar.

Rodila se je 21. novembra 1774 v Rimu iz zelo ugledne družine. Vzgojena je bila v samostanu avguštink. V teh letih je napravila obljubo devištva in se je pečala z mislijo, da bi postala redovnica. Po letih pa je čisto pozabila na to obljubo in se je 21 let stara omožila z odvetnikom Krištofom Mora. Zakon ni bil srečen. Mož je živel zelo neredno in lahkomišljeno, prva ljubezen do žene je vedno bolj ginevala in se je polagoma spremenila v ljubosumnost, nazadnje pa v sovraštvo. Elizabeta je storila vse, da bi ohranila moža na prvi poti, a pomagalo ni nič. Delal je dolg za dolgom in se je čisto zapletel v mreže neke ničvredne ženske. Od strani moževih sorodnikov so ji očitali, da je ona kriva teh razmer. Vse te bridke preizkušnje so delovale tako, da se je vedno bolj odtujevala svetu. Ko nikjer pri ljudeh ni našla tolažbe in sočutja, je tembolj začela misliti na Boga in se ga oklepali. V tem času, ko se je Elizabeta od vseh zapuščena obrnila čisto k Bogu, se je tudi spomnila svoje mladostne obljube vednega devištva. Silno je obžalovala, da je prelomila svojo obljubo, čeravno se je to zgodilo iz pozabljenosti in nekako nevede. Sklenila je, da hoče nositi svoj težki zakonski križ kot pokoro za svoj prestopek.

Ta njen križ pa je postajal vedno hujši in težji. Otroci so doraščali, a mož se ni brigal za nje nič. Vsa skrb za otroke in njihova vzgoja je slonela na ramah slabotne žene. Na vso moč se je trudila, otroke vzgajati prav krščansko in v strahu božjem. Pa doživeti je morala večkrat tudi na njih razočaranje in veliko bridkost. Razen tega so jo trle težke gmotne skrbi. Radi lahkomišljenega moževega življenja je premoženje vedno bolj kopnelo, bila je že največja nevarnost, da pride do popolnega poloma in da bodo kot berači na cesti. Elizabeta se je trudila, da bi to nesrečo preprečila, a je ni mogla; pred najhujšim jih je obvaroval njen tast, ki jim je priskočil na pomoč. Mož pa je čim dalje tem hujše propadal in je postajal tako surov, da je bilo večkrat njeno življenje v nevarnosti. Med drugim je od nje kar zahteval, da mu dovoli skupno življenje z ono žensko, ki je bila kriva vse njihove nesreče. Od mnogih strani so ji svetovali, da naj si izprosi od Cerkve dovoljenje, da prekine skupno življenje z možem. A ona ni hotela o tem nič slišati in je rekla, da ne stori tega ne radi otrok, pa tudi radi moža ne. Vztrajala je, čeravno je postajalo življenje vedno hujše. Gmotne razmere v družini so postajale vedno bolj žalostne, tako da je Elizabeta, ki je bila v mladosti v hiši svojih staršev vajena dobrega življenja, morala trpeti celo pomanjkanja in je bila navezana na milodare svojih znancev. Mož je tudi postajal vedno hujši in je na vso njeno prijaznost in potrpežljivost imel za odgovor le še tem hujšo surovost.

Razen tega svojega glavnega življenjskega križa jo je Bog obiskoval pa še z mnogimi drugimi bridkostmi. Velikokrat je čutila strašno notranjo praznoto in žalost in že skoro obup. Mučile so jo razne bolezni. A od Boga, katerega se je čim dalje bolj oklepala, je dobivala moč, da je vse to prenašala kot »močna žena«, o kateri govori sv. pismo. Tako mirna in junaška je postala v svojem trpljenju, da je mnogim drugim postala velika tolažnica in so številni ljudje, ki so jih trle bridkosti, prihajali k njej po tolažbo in svet. Umrla je dne 5. februarja 1825. Kar se ji ni posrečilo v življenju, to je dosegla v smrti. Izprosila je svojemu možu milost spreobrnjenja. Vstopil je kmalu po njeni smrti v frančiškanski red in je živel do svojega konca zelo spokorno in vzgledno. Življenje Elizabete Mora Cerkve že preiskuje in ji je že priznala naslov »častitljiva«.

Bog daje v svojih izvoljenih ljudem nauk in zgled za vsak njihov položaj. Če je Bog ravno v naših časih postavil visoko na svetilnik luč Elizabete Mora, je to storil gotovo radi tega, ker je ta luč ravno današnjemu času tako zelo potrebna. Kolikokrat se danes tako lahkomišljeno sklepajo zakoni! Mladi ljudje od zakonskega, družinskega življenja pričakujejo samo udobnosti, samo prijetnosti in uživanja. A ko je potem v zakonu čisto drugače, ko pridejo skrbi, ko se je treba v tej in oni stvari radi da našnjih težavnih razmer omejiti, ko se pokažejo kake napake zakonskega sodruka, ko pridejo bolezni, kolikokrat se začne potem v zakonu velika nezadovoljnost, se začnejo prepri, kolikokrat se družine trgajo in gredo narazen. — Elizabeta Mora kaže, kaj je prava, po zakramentu posvečena zakonska ljubezen, zvestoba in požrtvovalnost. Ona kaže, kako pravi zakonec v zakonu ne išče sebe, temveč svojega sodruga, kako mu je zvest pomočnik in tolažnik, ona kaže, kako krščanski zakonski sodrug tudi v najhujših slučajih, ko se mu srce trga, svojega sodruga vendar ne sovraži, vendar čisto ne zavrže, temveč s Kristusovo ljubeznijo misli na nje govo dušo, pa za njo moli, za njo žrtvuje, za njo trpi in jo skuša tako rešiti. Taka ljubezen pa seveda pride iz duše, ki je tako krščanska, tako od Boga prešinjena, kakor je bilo duša častitljive Elizabete.

Letošnji jubileji. Ves katoliški svet obhaja letos zlatomašni jubilej svojega najvišjega poveljarja papeža Pija XI., ki je bil rojen 31. majnika 1857, v duhovnika posvečen 20. decembra 1879, papežem izvoljen 6. februarja 1922, kronan pa 12. februarja 1922. Po vsem katoliškem svetu so se osnovali odbori, ki hočejo skrbeti za vredno proslavo te izredne slovesnosti. Papež sam pa je s pismom z dne 6. januarja proglasil za Rim in za ves svet izredno sveto leto z odpustki jubilejnega leta. Kot poseben sad papeževega jubileja naj bi bila tudi ureditev razmer med papežem in italijansko državo, tako da bi papež postal v resnici od italijanske milosti neodvisen in bi zopet imel svojo, četudi malo

državico. — Naši bratje Čehi pa praznujejo letos z velikimi slovesnostmi tisočletnico mučeniške smrti svojega kneza sv. Vavrlava, ki ima velike zasluge za razširjanje krščanstva na Češkem, pa tudi za razširjenje prave omike in izobrazbe. K tem slovesnostim bo prihitelo na Češko veliko prijateljev češkega naroda, med njimi tudi Slovenci. Vseh proslav se udeležuje tudi čehoslovaška država po svojih zastopnikih. — Čehi obhajajo letos še tudi drug jubilej, namreč 200letnico, odkar je bil prištet svetnikom njihov rojak Ivan Nepomuk. V njegovem rojstnem kraju so že čisto prenovili cerkev, ki je sezidana na prostoru, kjer je stala njegova domača hiša in ves mesec maj se bodo v njej vršile velike slovesnosti.

Iz kardinalskega zbora. Kardinali so svetovalci in prvi sodelavci papeževi pri vladanju sv. Cerkve. Kardinali tudi volijo novega papeža. Število kardinalov je določeno: znaša 70. Sedaj jih je 62 in sicer 6 kardinalov škofov, 49 kardinalov duhovnikov in 7 kardinalov diakonov. Od teh je 29 Italijanov, 33 jih je drugih narodnosti in sicer 7 v Franciji, 5 v Španiji, 4 v Nemčiji, 4 v Združenih državah Amerike, po 2 v Avstriji, na Poljskem in Angleškem, po 1 na Ogrskem, Češkem, Belgiji, Nizozemskem, Portugalskem, Kanadi in Braziliji. V Rimu samem jih je 42, zunaj pa 34. Imenovani so 2 še od Leona XIII., 17 od Pija X., 19 od Benedikta XV., 24 pa od sedanjega papeža. Po starosti je eden (Vanutelli) star nad 90 let, 6 jih je med 80 in 90, 17 med 70 in 80, 25 med 60 in 70, 10 med 50 in 60, najmlajši trije kardinali so pa med 40 in 50 in sicer so to 3 primasi ali prvi škoje na Španskem, Poljskem in Ogrskem.

Krščanska družina. Na Francoskem je začelo družinsko življenje pod vplivom brezverstva silno propadati. Vsako leto se razide veliko število zakonskih radi zelo malenkostnih razlogov na največjo škodo otrok in vsega življenja. Zato je bilo osnovano leta 1919 društvo »Krščanski zakon«, ki ima namen ohraniti zakonu krščanski značaj, s tem pa tudi srečo in mir. Letos zboruje to društvo v Strassbourgu in hoče tam postaviti smernice za nadaljno uspešno čuvanje zakona in njegove sreče.

Krščansko ženske gibanje. Na Poljskem je veliko udruženje katoliških žen, ki ima številko 100.000. Nedavno je delavni kardinal Hlond poslal društvu pismo, v katerem povdarja, koliko krščanske žene lahko storijo na vseh poljih za prospeh verske stvari.

Čenjenim agitatorjem!

Čenjenim agitatorjem, ki so nam po naročilnih listih poslali nove naročnike, sporočamo, da smo pregledali, če so tisti naročniki že tudi plačali. Precej je bilo takih, ki niso plačali. Onim agitatorjem, ki so nam pridobili vsaj enega, ki je za celo leto plačal, pa smo te dni po končanem januarju, začeli pošiljati, kar in kakor smo obljubili. Namesto žepnega koledarčka smo nekaterim poslali sliko s stenskim koledarjem.

NAŠA DRUŠTVA

Osrednje vodstvo Dekliških zvez razpošilja ta teden na vse Dekliške zveze po 10 knjižic »Lurška Mati Božja«, ki je bila našim dekletom obljubljena na mariborskem tečaju dne 1. dec. 1928. Osrednje vodstvo se nadeja, da bodo članice porabile priložene položnice ne le za pošiljanje denarja, ampak takoj za nadaljna naročila ljubke knjižice. treba je le zadaj prilepiti poldinarsko znamko, zapisati število naročenih knjig in natančni naslov. — M. Štupca, predsednica.

Krščanska ženska zveza v Mariboru priredi v nedeljo, dne 10. februarja, ob petih popoldne, v veliki dvorani Narodnega doma igro »Potovanje gospoda Veternika«. Uljudno vabimo vse članstvo in prijatelje društva. — Odbor.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Orlovski odsek obrešča vse prijatelje poštene zabave, da priredi v nedeljo, dne 10. februarja, ob sklepu fantovskih duhovnih vaj, popoldne ob treh lepo tridejansko igro »V satanovih verigah«. Prijatelji poštene zabave vabljeni!

Ptuj. Minoritska župnija. Dne 17. februarja, na prvo postno nedeljo, priredi naša Dekliška družba ob treh popoldan v mestnem gledališču v Ptujju zelo zanimivo predavanje »Potovanje po Palestini«, o krajih, kjer je živel, deloval in umrl naš božji Učenik. Predaval bode gospod dr. Jehart, ki je te kraje sam že večkrat prepotoval. Predavanje bode pojasnjevalo mnogo skioptičnih slik. Že sedaj vabimo domače in okoličane, da ne opuste tega lepega verskega predavanja!

Središče ob Dravi. Za nedeljo, dne 10. t. m., napovedana predstava v Društvenem domu se ne bo vršila vsled smrti društvenega odbornika in velikega dobrotnika blagopokojnega gospoda Rudolfa Lukačič.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprizori v dneh 17. in 24. februarja in dne 3. marca prekrasno zgodovinsko igro »V znamenju križa« iz časa Neronovega preganjanja kristjanov v osmih dejanjih. Nastopi 52 oseb. Pridite v najobilnejšem številu! Začetek ob pol štirih popoldne.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Bralno društvo ponovi v nedeljo, dne 10. februarja, krasno igro »Zapravljivec« v osmih dejanjih v mešanih vlogah.

Kapela. Naše bralno društvo priredi v nedeljo, dne 10. februarja, gledališke igre in sicer »Zdravnikov strežnik«, »Kordula« in »Zdaj gre sem, zdaj pa tje« s petjem in tamburanjem v restavraciji gospoda Maršika v Radinčih. Začetek ob petih popoldne.

Mala Nedelja. Slomškovo prosvetno društvo vabi vse na svojo prireditev v nedeljo, dne 10. februarja, ob treh popoldne v Društvenem domu. Na sporedu je med drugim nekaj, kar še ni bilo pri Mali Nedelji, spevoigra ali opereta »Mlada Breda, nesrečna nevesta«, kjer igralci ne govore, ampak vse prepojo. Pridite, ne bo vam žal!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Cerkevni pevski zbor, pri katerem vobče sodelujejo člani domačega Orla, priredi v nedeljo popoldne po večernicah, dne 10. februarja, to je na fašensko nedeljo, v dvorani Društvenega doma šaljivo spevoigro »Kovačev študent« v treh dejanjih, veseloigro »Natakar« v enem dejanju in komičen dvospjev »Krojač in čevljar«. Zapoje tudi več zanimivih narodnih pesmi pod vodstvom gospoda pevovodje Fr. Zemljič.

Št. Vid pri Planini. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 10. februarja, popoldne takoj po večernicah v društveni dvorani tri burke in dva kupleta. Vstopnine ni, pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki. Na veselo svidenje! Bog živi!

NOVICE

Prijatelji »Slovenskega Gospodarja«, posnemajte! Vzledna je Urbasova hiša na visokem Slemenu v župniji Selnica nad Mariborom: Oče Blaž Urbas, kakor tudi sinovi Ivan, Viktor in Karl, so v domači občini razširili »Slovenskega Gospodarja« v vsako hišo. Skrbeli pa so tudi, da je »Gospodar« vedno poročal o novicah, ki so se zgodile v okolici. Priporočamo vsem našim prijateljem, da posnemajo to vzledno rodino in da vsako slovensko hišo pridobijo kot naročnika za »Slovenskega Gospodarja«. Želimo pa tudi, da bi od vseh strani poskrbeli našemu listu za zanimive novice.

Novi župani. Za župana v občini Radvanje pri Mariboru je izbran g. Franc Vizovišek, v Ceršaku ob Muri g. Franc Šmirmaul, a na Špičniku pri Svečini g. Fr. Gaube. Imenovani so zvesti naročniki »Slovenskega Gospodarja«.

Novi vlaki v mariborski okolici. Železniška uprava je dobila nove motorne stroje, kateri bodo vozili osebne vlake v lokalnem (krajevnem) prometu. Od 1. maja nameravajo vpeljati take krajevne vlake na motorje na tehle progah: Maribor—Sv. Lovrenc na Pohorju, Maribor—Št. Ilj, Maribor—Ptuj

in Maribor—Poljčane. Ti vlaki bi vozili vsako uro, a bi imeli pripeta samo po 1 do 2 voza. Redni vlaki bi ostali kakor dosedaj. Sliši se, da dobi Maribor šest takih motornih strojev.

Smrt mladeniča iz ugledne hiše. V Spodnji Novi vasi v župniji Slov. Bistrica je umrl na Svečnico predpoldne vzgleden mladenič Jožef Jerovšek iz ugledne Grilove hiše. Pred dvema letoma je ugrabila smrt tej družini skrbnega očeta Ivana, pred 14 dnevi je bila pokopana teta in v pondeljek smo izročili materi zemlji sina, ki je bil določen za gospodarja na imoviti posesti. Pogreba se je udeležilo med ljudskimi množicami 10 duhovnikov, med temi mil. gospod konjiški arhidijakon, mariborski župan dr. Juvan in bivša nar. poslanca dr. Josip Hohnjec in F. Žebot. Pogreb je vodil g. monsignor Ivan Vreže, ki se je tudi poslovil od blagopokojnega v ganljivih besedah ob odprtem grobu. Vrlemu, vzglednemu in nezabnemu mladeniču bodi zemljica lahka, žalujočim preostalim naše sožalje!

Zima, kakoršne ne pomnijo najstarejši ljudje. V krajih ob Dravi pod Ptujem je te dni tako pritiskala zima, da je po poljih polno zmrznjenih zajcev in vran. Jerebice in fazani iščejo ostanke hrane po kmetskih dvoriščih. Stranske struge Drave so na debelo zamrznjene. Po glavni strugi je Drava nezamrznjena le nekaj metrov na sredini.

Najbolj mrzla dneva v Evropi. Svečnica in nedelja po Svečnici sta bila po celi Evropi najbolj mrzla dneva. Po nekaterih krajih naše države je bilo mraza za 30 stopinj pod ničlo. Po bolj severnih krajih je bil mraz omenjena dva dni še ostrejši nego pri nas.

Lovska sreča. Mladi Budigam v Zavrču je ustrelil izredno veliko kuno in sicer zlatico in povrh še samca.

Tatvina 340.000 dinarjev. V blagajni Rečne plovitve v Beogradu so odkrili primanjkljaj 340.000 dinarjev. Policija je zaprla več oseb in med drugimi tudi blagajnika, ki je odkril tatvino.

Brat ustrelil po nesreči brata. Dne 29. januarja sta se podala na lov Jožef in Anton Bogovič iz Arnovih sel pri Brežicah. Ker je sneg zelo visok, sta stopala po gazi eden za drugim. Med težavno potjo je Jožetu spodrsnilo, pri padcu se mu je sprožila puška in strel je zadel brata Antona tako nesrečno v križ, da je kmalu za tem umrl.

Tri metre visog sneg imajo v Hercegovini v okolici Nevesinja. Radi previ-sokega snega je izključen vsak promet.

STRAŠNA VOŽNJA NA LEDENI PLOŠČI.

V torek, 29. januarja, so se podale tri kmetice iz kraja Grocka (južno od Beograda) k Donavi, ki je daleč proti sredini zamrznjena. Ženske so hotele prebiti luknje v led in zajeti vode za domačo uporabo. Zatopljene v delo, niso niti zapazile, da se je začel led pod njimi gibati ter premikati. Ko so se pa le zavedle, so zapazile, da se je odločila ledena plošča, na kateri so stale, od drugega leda in jo tira valovje proti sredi Donave. Potegnili je še oster severnik in gnal ploščo po reki. Žensk se je oprijel nepopisen strah. Vsak trenutek

Vsi berejo Karla Maya!

Najzanimivejša knjiga sveta! Samo v Nemčiji so je tekom treh let prodali 5.000.000 izvodov. Karl May popisuje svoje grozne in čudovite doživljaje v nam neznanem svetu.

Prva knjiga Karla Maya v slovenščini:

Križem po Jutrovem

je izšla in obsega dva dela in sicer: »JEZERO SMRTI« in »MOJ ROMAN OB NILU«. Povest se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane 13 D.

Vsi berejo Karla Maya! Vi ga morate tudi, sicer ne boste poznali najbolj zanimive knjige na svetu!

bi se lahko plošča razpočila in ženice je že vabila majka smrt v ledeno mrzle valove.

Plošča je plavala in plavala, vedno so se luščili od plošče drobci in ledeni splav je postajal manjši.

Grozno bližajočo se smrtno nesrečo so zapazili delavci, ki so bili zaposleni ob obali Donave. Komaj in komaj se jim je posrečilo, da so se približali v ribškem čolnu plošči, ki je nosila na smrt preplašene ženske in so jo potegnili s kaveljni proti sebi. Ženice so bile vse trde od mraza in strahu in so se prav zavedle šele tedaj, ko so izstopile iz čolna na suho zemljo. Peljale so se na ledeni plošči od Grocke do Smederova (na razdalji Zagreb—Dugoselo).

*

MOJSTRSKO IZVEDEN VLOM.

V Berlinu je bil izvršen 30. januarja vlom, ki presega glede obsega, drznosti in mojsterske izvedbe vse vlome zadnjih časov. V noči zgoraj omenjenega dne si je privoščila večja vlomilska družba prostore velike berolinske banke »Diskontgesellschaft«. Svedrovci so prišli v bančne prostore po podzemeljskem rovu, katerega so izkopali z dvorišča sosedne hiše proti banki. Po rovu je prišla vlomilska tolpa v kletne prostore banke, kjer je bil v težkih železnih omarah shranjen denar, dragocenosti in vrednostni papirji. Celih 172 blagajen in predalov so vlomilci odprli s kisikovimi aparati. Odnegli so 30—40 tisoč mark v gotovini, spravljeno zlato, vrednostne papirje v iznosu nekaj milijonov mark. Pri izbiranju plena so pa bili zelo natančni. Odnegli so le najbolj dragoceno blago in najvažnejše vrednostne papirje. Pri vlomilskem delu so imeli na rokah rokavice iz gumija in niso pustili nikjer kakega prstnega odtisa, ki bi dajal policiji sled za storilci. Pri zločinu so se posluževali vlomilci najbolj modernih pripomočkov za vrtanje, žaganje in toplenje železa. Pokazali so pri tem čudovito spretnost. Storilci so popolnoma neznani in oblasti ne vejo, kako bi začele preiskavo, da bi izsledile drzneže.

Težka železniška nesreča pri Regensburgu v Nemčiji. Iz Monakovega je došla dne 30. januarja vest, da se je dogodila pri Regensburgu težka železniška nesreča. Brzovlak Wien-Passau-Leipzig-Köln je trčil pri Regensburgu ob tovornega. Do nesreče je prišlo radi tega, ker je strojevodja brzovlaka prezrl za menje za stoj ter vozil dalje. Udar je bil tako silovit, da je bilo razbitih nekaj vagonov tovornega vlaka in eden voz brzovlaka. Ubite so bile 4 osebe, 10 ranjenih. Med mrtvimi so sami Avstrijci in sicer dva iz Gradca in dva iz Dunaja.

Januš Golec:

Čik ga je napodil v pokoj.

Po večini se oprimejo vsakega starejšega samca navade in razvade, ki ga delajo v očeh vsakdanjih smrtnikov — posebneža. Eden je udan pijači, drugi je zakrknjen nasprotnik ženstva, tretji skopuh itd.

V našem trgu je bil dolgo vrsto let predstojnik okrajnega sodišča gospod Hirschmugl. Ljudem je bilo njegovo ime predolgo za izgovorjavo. Prekrstili so ga v gospoda Mugla.

Ni mi treba povdarjati, da je bil gospod samskega stanu z vsemi mogočimi razvadami, ki so se zdele drugim čudne in večkrat skrivnostne.

V krčmi je sedel sam pri četrtinki in zatopljen v časopisje. Gorje, ako bi mu bil kdo zasedel njegov kot! Krčmar, ki ni znal čuvati svetosti Muglovega sedeža, ga ni videl nikdar več kot gosta.

Praznil je v prostem času en četrt za drugim, čital in pušil, da je bil obdan od gostih kolobarjev dima. Kratka — smodka mu je bila poleg četrtinke druga ljubica.

Nikdar ni kolobaril dima iz cele cigare, ampak iz polovice. Z občudovanja vredno naglico je potegnil cigaro iz žepa, jo skrtil z obema rokama za hrbet ter jo neslišno prelomil. Eden konec je prižgal, drugi je zginil nekam in nikdo ni znal povedati s sigurnostjo — kam.

Del tržanov je trdil, da je udan gospod Mugl poleg pušenja še razvadi zvečenja. Tri leta je moral služiti vojake. V cesarski suknji bi se naj bil udal čikanju.

Sodniku bolj naklonjeni so izključevali možnost zvečenja in kajenja ob enem. Gospod ni pljučkal, torej tudi ni čikal!

Kako in kaj je uporabljal neizpušeno polovico kratke cigare, je bila pazljivi javnosti skrivnost, ki je mrcvarila radovedni trg leta in leta.

Gospod Mugl je tudi posebnež v uradu. Nad pravdarji radi razžaljenja časti je kričal tako dolgo, dokler se niso poravnali pred izrekom sodbe. Kot vrhovni varuh osirotelih otrok je bil prvi oče. Jerofu ni bilo za smeh, ako ni vršil svojih varuških dolžnosti z vso skrbjo.

Med vojno je bil gospod prava šiba za one ženske, ki so podporo za svojimi možmi ter sinovi zapravljale po krčmah in v nečistem življenju.

Lahkoživa zapravljivka sploh ni upala po denar, ker gospodu Muglu ni bilo mogoče ničesar prikrivati.

Dnevi nakazila medvojnih podpor so bili za gospoda predstojnika dnevi razburjanj; za ženski spol ure trepete. Te vražje podpore so pile kri gospodu Muglu in ga nagnale celo v pokoj, kar se je doigralo tako-le:

Blatnikova Neža, Gnusova Cila in Mlakerjeva Marjeta so zapile celo večmesečno podporo. Pijančevanje in ranjanje je končalo z ženskim pretepom iz ljubosumnosti na enega moškega, ki je bil doma in ne v vojni. Kljub zapravljivosti in dejanskemu izgredu so se upala ženščeta pred gospoda Mugla. Lahkomiselne babure so govorile pred vstopom pred strogega gospoda:

»Nabil nas bo. Zato je pa gospod, da se krega.«

Tudi za ta drzni izgovor je zvedel gospod sodnik. Si pač lahko predstavlja te, kako je kuhalo, vrelo in kipelo po njegovi notranjosti, ko je zagledal kar vse tri pred seboj. Njegova upravičena jeza je priklopela tako do vrhunca, da niti kričati ni mogel.

Pisarju je namignil, naj vzame pero in papir. Narekoval je v kratko jedrnatih stavkih, da se ukine trem imenovanim denarna podpora radi pijančevanja in vlačugarstva. Ko je bila ukinitve črna na belem, je stopil sam s polo pred ženske in začel čitati z gromkim glasom izrek sodbe.

Sodba je bila proglašena z dostojanstveno besedo. Gospod Mugl je ošvignil obsojenke s hudim pogledom, da bi še bolj ožigosal njih lahkomiselnost v tako hudih ter resnih časih. Po prečitani sodbi, po ošvigu s sodnikovim očesom, se je drznila Blatnica muzati!

Razkačenost je blisknila po predstojniku. Z nogo je udaril po tleh in iz grla se mu je izvil del prokletstva:

»Ti frdamana ba . . .«

Ni končal dostavka k sodbi, ko se je zgodilo nekaj, kar je bilo odločilno za gospoda Mugla.

V razbesneli nerazsodnosti je sunil z jezikom preveč v umetno zobovje zgoranje čeljusti. Iz jezno odprtih ust se mu je skotalila čeljust po tleh in za njo je padlo še nekaj črno razvečenega — čik . . .

Strogi sodnik je pobledele pri pogledu na nezgodo. Bliskoma se je sklonil, pobral zobovje, ga vtaknil v žep telovnika in izginil med krohotom žensk skozi vrata v drugo sobo.

Od tedaj gospoda Mugla ni bilo več po trgu in ne več v krčmo. Saj se je razneslo liki blisk: gospod Mugl ni samo kadilec, da celo — čikar!

Bolnega se je javil. Na dopust je izginil. Ni ga bilo več nazaj. Radi pred baburami razkrinkanega čika je stopil v trajni pokoj!

Zanimivosti.

RAZISKOVANJA NAJBOLJ MRZLIH TOČK.

Raziskovanje južnega in severnega tečaja. O raziskovanju južnega tečaja po Amerikancu Byrdu in njegovih 30 spremljevalcih smo že pisali. Byrd je poskusil pred dnevi iz svojega oporišča drugi putni polet na aeroplanu proti južnemu tečaju. Posrečilo se mu je, preleteti Walter Scottovo deželo in ledena polja kraljice Aleksandre. Prodril je po zraku do gorovja, ki zapira dohod do južnega tečaja. Byrdovo letalo je bilo med poletom v stalni zvezi s pomožno ladjo »City of Newyork«, ki je pripeljala raziskovalce do oporišča in zalaga ekspedicijo z vsem potrebnim. Obvestila je pošiljal letalec potom radija. Tokrat je bil odkrit nov otok v Kitovem zalivu in 14 novih skalnatih hribov. Tovorna ladja »Eleonore Boroliny« ki je bila poslana iz Nove Zelandije, da prekrbi Byrdovo pomožno ladjo s prehrano in raznimi drugimi potrebščinami, je že dosegla Kitov zaliv.

Abirajte naročnike
za naš mladinski list
„Naš dom“!

Na raziskovanje severnega tečaja se že pripravlja vodja »Zeppelinov« dr. Eckener. Nemci hočejo tokrat temeljito proučiti nevarni severni tečaj in se ga bodo lotili z najbolj moderno opremljenim zrakoplovom. Dr. Eckenerja bodo spremljal sloviti raziskovalec severnih krajev učenjak Norvežan Nansen. Tokratni raziskovalci severnega tečaja se bodo opremili s pasjimi upregami ter bodo vzeli seboj 45 psov. Nemci se bodo že potrudili, da jih ne bo zadela žalostna usoda neukega italijanskega generala Nobila.

Iz divjih pokrajin Južne Amerike.

Največja reka na celem svetu namaka severne pokrajine Južne Amerike in se imenuje: Amaconski veletok. Levo in desno od veletoka so neizmerni gozdovi, ravnine, planjave ter močvirja, kamor še sploh ni stopila noga evropejskega človeka. Po pragozdovih se skrivajo razna indijanska plemena, ki živijo naravno in v divjih navadah.

Južno od južnoamerikanske države Venecuela, proti reki Amacona (kjer so bili v zadnjem času siloviti potresi) so popolnoma neraziskani kraji. Med človeška plemena pragozdov spadajo takozvani Vai-Vai-Indijanci. To pleme biva od južnih mej angleške Guyane do reke Trombetas, ki se izteka v Amaconski veletok.

Hišice in vasi teh Indijancev ležijo ob obalah imenovane reke Trombetas čisto skrite v krasotah pragozda. Njihovo edino prometno sredstvo je iz enega debla za 20 ljudi izdelani čoln. V čolnu se giblje Vai-Vai-Indijanec z občudovanja vredno spretnostjo in zna premagati vse težkoče in nevarnosti reke. Skrivališča za čolne so tako skrita, da jih oko Evropejca pri vsej pazljivosti ne opazi.

Reka in pragozd dajeta Indijancu — vsakdanjo hrano. Moko za kruh pridelujejo ženske iz korenin manioka-grma.

V vsaki hišici prebiva več družin. — Družinski poglavar ima v koči svoj častni sedež. Vsa hišna dela opravlja ženski spol; moški se pečajo z lovom ter bojevanjem.

Indijanec je oborožen z lokom, puščico, sulico in s cevjo za izpihavanje zastrupljenih puščic. S tem priprostim orožjem strelja: zverjad, ptiče, ribe, ogromne želve in zha tudi upihnuti življenje nasprotnika iz zasede. Puščice pomočijo v smrtonosni strup, ki se imenuje »mata colado«. Od zastrupljene puščice zadeta žrtev se zgrudi mrtva na tla in je vsaka pomoč izključena.

Najbolj priljubljena divjačina v teh krajih je tapir (neka vrsta divje svinje) ki tehta do 250 kg in ima zelo okusno meso.

Ribe strelja Vai-Vai-Indijanec s puščico iz čolna. Razširjena riba je »pirarucu«, ki je dolga do 2 m in težka do 100 kg. Posušeni jezik te ribe rabijo kot pilo, luskinke pa za poliranje lokov, puščic in držajev za sulice.

Kakor vsa indijanska plemena, je tudi to babjeverno. Časti po božje mesec,

veruje v hudobne duhove, kojih škodljivost odvrča s ponočnim nastavljanjem jedi in pijače.

Godba in ples sta pri teh divjakih — vsakdanja zabava.

*

Iz poglavja o nemogočem — a resničnem.

Krogla iz plutovine.

Navaden zamašek (štopel) iz plutovine imamo za prav lahko stvar. Kaj pa mislite, koliko bi tehtala krogla iz plutovine, koje premer bi bil 1 meter? Taka krogla bi bila v resnici višja kot odrasel močan ter debel moški in bi tehtala celih 1000 kg. Nikdo ne bi pripisal te teže navidez tako lahki plutovini.

Kupica vode in bucike.

Kakor n. pr. podcenjujemo težo plutovine, tako sodimo razne kovine kot na prvi pogled preveč težke.

Vzamimo n. pr. navadno kupico in jo napolnimo do vrha z vodo. Vprašanje se glasi: Koliko bucik (knofelc) lahko spustimo v z vodo napolnjeni kozarec, da voda ne bo uhajala preko? K večjemu en tucand, bi rekel vsakdo in se bo čudil, da lahko spustimo 1000 bucik v to kupico in voda ne bo uhajala preko.

Naslednji račun nam naj dokaže zgorajšnje trditev: Navadna bucika je dolga 24 mm, njen premer znaša $\frac{1}{4}$ mm, vsebina znaša 6 kubičnih mm.

Kupica ima n. pr. premer 8 cm. Gladina z vodo napolnjenega glažka bode znašala 5000 kvadratnih mm. Mi torej lahko spustimo v do vrha napolnjeno kupico (seveda previdno) še 10.000 kub. mm = 10 kubičnih cm, bodisi v obliki vode ali kovinastih bucik, in se nam ni bati, da bo kapljala voda preko.

Ker vsebuje 1 bucika 6 kubičnih mm, sledi iz zgoraj povedanega, da je potrebnih za izpolnitev 10.000 kubičnih mm 1660 knofelc.

Kdor hoče napraviti ta poizkus, bode videl, da tvori 1660 bucik cel hribček iz kovine, a če ga zložimo eno buciko za drugo v do vrha z vodo napolnjeno kupico, voda ne bo tekla prek.

Kako velika bi morala biti ploskev naše zemlje, da bi lahko na njej stali ljudje celega sveta?

Število človeštva na celem svetu računamo navadno na 1.5 milijard. Ako bi se postavili ti ljudje eden tik drugega, kako obsežna bi morala biti ta zemeljska ploskev?

Na 1 kvadratnem metru lahko stojijo tri osebe. Za 1.5 milijard ljudi bi bila potrebna ploskev od 500 milijonov kv. m. Ravno kar omenjena številka se sliši strašno neverjetno. Recimo pa mesto te 500 kvadratnih kilometrov, pa bomo lažje razumeli. Najbolj začudeni bomo, ako prenesemo to zadnjo številko — v prakso.

Vzamite zemljevid in poiščite Bodensko jezero na Vorarlberškem, kjer izdelujejo v Friedrichshafenu znamenite zrakoplove vrste »Zeppelin«. Pri srednje navadnem stanju vode v jezeru pokriva Bodensko jezero 540 kvadratnih

kilometrov; ljudje iz celega sveta pa bi rabili komaj 500 kvadratnih kilometrov.

Mislimo si Bodensko jezero trdno zamrznjeno. Na njegovem ledu bi lahko stalo človeštvo vesoljnega sveta in sicer čisto udobno.

Ako bi se pa pod težo toliko ljudi led udrl, za koliko bi se dvignila voda v jezeru? Okroglih 18 cm in nič več!

Iz tega vzgleda lahko izprevidimo, kako lahki smo ljudje iz celega sveta v primeri z vodo neznatnega Bodenskega jezera.

*

Preprečeno grozno maščevanje.

Pri mestu Viktorija na otoku Labuan (v Južnem Kitajskem morju blizu mesta Canton) ob vznožju hribovitega pobočja Mulu poseda velikanske vrtnarije Anglež Buyters. Obiskala sta ga pred kratkem dva oficirja in se zabavala po obširnih plantažah in po pragozdovih z lovom na razno zverjad.

Veleposestnik je imel domačina Jalu za slugo, ki je tudi stregel pri mizi. Lovca sta opazovala nekoč tega Jalu, kako se je potikal po pragozdu. Čepel je sključen ter piskal rahlo na piščalko. Pred njim sta bili na tleh dve trdo zvezani črni svinji. Na pisk piščalke sta prilezli iz goščave dve ogromni kači, ki jih imenujejo »python«. (Ta kača lahko pogoltne celega človeka.)

Kači sta poslušali pazno piskanje, ste govali glavi in gledali na svinčeta. Naenkrat je Jalu prenehal z godbo. Golazen se je vrgla na ubogi živali, vsaka je pogoltnila eno in nato sta zopet izginili v gozd z domačinom vred.

Doživljaj sta pripovedovala oficirja gostitelju. Spoznal je takoj, da je njegov sluga eden od častilcev strašnih indijskih kač. Priznal je še, da ne upa služabnika niti posvariti, kaj šele kaznovati, ker so ti ljudje nečloveško maščevalni.

Par dni zatem je izginila nenadoma posestnikova hčerka Eddla, akoravno je imela na njo paziti Jaluva žena Thuat. Po dolgem iskanju so našli otroka v sredi svinjske črede privezanega k drevesu in o varuhinji nobene sledi. Thuat se je vrnila čez nekaj časa in se delala, kakor bi se ne bilo zgodilo prav nič. Materi Sigrid je zavrela kri pri pogledu na to brezbriznost. Pograbila je pasji bič in udarila z njim Thuat do krvi po obrazu. Udarjena domačinka se je sprvič raztogotila, hotela se pognati v mater, a se je pomirila, obrisala kri z obraza in izginila od hiše.

Par dni se ni zgodilo nič. Služabnica se je zopet pojavila pri Angležu. Kazala je izredno skrb za otroka.

Ko sta se vračala gosta oficirja nekega popoldne iz pragozda, sta slišala naenkrat klice na pomoč. Kriki so prihajali od tamkaj, kjer sta videla pred tedni slugo Jalu s kačama in svinjama.

Priplazila sta se čisto v bližino brezupnih klicev: nudil se jima je strašen prizor:

Na tleh je čepel Jalu in piskal kačama, ki sta zrla vanj. K drevesu je bila

tesno privezana z zamašenimi ustami Angleževa žena. Služkinja je ravno dvignila s tal otroka Eddlo in ga nesla materi pred oči. Rekla je nekaj nerazumljivih besed privezani žrtvi in vrgla deklico med obe kači, ki naj bi jo pogoltnili v pričo nesrečne matere.

Ko je ležal otrok na tleh pred žreli kač, sta se hotela Jalu in njegova žena nemudoma odstraniti ter izginiti. A v tem trenutku je ustrelil eden od oficirjev nečloveškega Jalu, ga zadel v pleča tako, da mu je padla iz rok piščalka.

Ko se je zgrudil od strela zadeti Jalu, se je pognala velikanska kača kvišku, a ne proti otroku, ampak se je ovila z vso močjo krog divjaka. Jalu je zakričal nepopisno grozno, oči so mu izstopile vsled strahu, z zdravo roko se je poskušal ubraniti zijajoči kačji pošasti.

Thuat, ki je bila par trenutkov kot okamenela od groze, se je vrgla nad kačo in skušala rešiti moža. Početje služkinje je bilo znamenje za drugo kačo. Golazen je zagrabila obupno kričečo žensko za obe nogi.

Oficirja sta planila iz skrivališča. — Eden je pobral otroka, drugi je prerezal vezi materi, ki je bila onesveščena od prestanih grozot. Z rešenim otrokom in ženo sta hitela oba rešitelja mimo kač, ki sta zvijali obe tesno oklenjeni žrtvi. Praznih rok se nista upala lotiti požrešnih pošasti, ker onemu oficirju, ki je ustrelil proti Jalu, je padla puška iz rok v grmovje, tako ga je bil prevzel — strah.

Ko sta se vrnila nazaj na mesto groze čez kako uro, sta bila domačina mož in žena v objemu kač mrtva. Jalu je imel zdrobljene vse kosti. Kača se je pravkar napenjala, kako bi požrla mrtvega slugo.

Thuat je ležala na tleh v zadnjih izdihljajih. Ogromna kača je žrtev čisto zmečkala in nato se je odvila od nje. Ležala je zvita tik ob mrtvi Thuat in ni kazala nobenega apetita, da bi požrla divjaško maščevalko.

Še le po par dobro pogodeni strelah sta končali življenje obe kači, ki sta — smrtne maščevali nedolžnega otroka, ki bi naj romal živ v kačje žrelo v pričo lastne matere!

Novc knjige.

Najden zaklad. Dve leti smo jo iskali, ljubko knjižico »Lurška Mati Božja«, ki jo je bil spisal prvi slovenski romar in prvi slovenski pridigar slavne božje poti Lurd — g. dr. Ivan Križanič leta 1884. Bila je tedaj kmalu razprodana, ker je bila tako ljubezniva po vnanji obliki, kakor tudi po vsebini. Za 70letni lurški jubilej lanskega leta se je šele po mnogem povpraševanju našla še ena izmed knjižic, ki je pred 44 leti pripravila toliko veselja slovenski mladini, pa tudi starim ljudem. Ob zatonu leta je izšla II. izdaja, popravljena od večje roke preč. g. prelata dr. Kovačiča. Mariborske šolske sestre so na prošnjo častilcev Lurške Gospe založile to knjižico, ki se bo prodajala brez vsakega najmanjšega dobička po 10 Din komad. (Poštnina posebej.) Za slovenska dekleta si ne moremo misliti primernejšega molitvenika od te knjižice. Naj

bolj primerna je kot spominček nevestam, godovno darilce prijateljicam, spremljevalka odhajajoči hčerki. Porabna tudi zlasti za domače šmarnice pri vaški kapelici, v tolažbo bolnikom, nagrada pridnim deklicam. Knjižica vsebuje zgodovino Lurda in Bernardke, ki je bila 1925 prišteta blaženim in koje 50letnica smrti se bo obhajala letos dne 16. aprila. Knjižica se naroča izključno pri šolskih sestrah v Mariboru; dobi se pa tudi pri vratarju frančiškanskega samostana v Mariboru.

Listnica uredništva.

Velika Nedelja: Če tudi ste se podpisali, vendar Vašega dopisa ne moremo objaviti, ker vsebuje same osebne zadeve in zadevice, ki ne spadajo v javnost. — Križevci pri Ljutomeru: Kritik in to še dolgih o igrah in predstavah naš list radi pomanjkanja prostora ne more objavljati.

Cene in sejska poročila.

Vrednost denarja. 1 nemška marka stane 13.54 Din, 1 ogrski pengö 9.93 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 avstrijski šiling 8.01 Din, 1 angleški funt 276 Din, 1 ameriški dolar 56.80 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.69 Din in 1 italijanska lira 2.98 Din.

Novi živalski sejmi v Mariboru. Doselej so se vršili v Mariboru živalski sejmi vsak drugi in četrti torek v mesecu. Kot novi sejmski dan je uveden tudi vsak peti torek v mesecu.

Mariborsko sejsko poročilo. Prignanih je bilo: 1 konj, 7 bikov, 90 volov in 101 krava, skupaj 199 komadov. Poprečne cene za različne živalske vrste na sejmju so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 7.75 Din do 8 Din, poldebili voli od 7 do 7.25 Din, plemenski voli od 6.50 do 7 Din, biki za klanje od 6.50 do 7.25 Din, glavne krave debele od 5.75 do 7 Din, plemenske krave od 5 do 5.50 Din, krave za klobasarje od 3.75 do 4 Din, molzne krave od 5.25 do 6.50 Din, breje krave od 5.25 do 6.50 Din, mlada živina od 6 do 7.50 Din. Prodalo se je 142 komadov, od teh za izvoz v Italijo 57 komadov, v Avstrijo 15 komadov.

Na zagrebškem sejmju 30. januarja 1929 so bile dosežene naslednje cene: biki 7—8 Din, krave 6—8 Din, klobasarice 4—5 Din, junice 7—9 Din, za meso 6—7 Din, voli I 8—10 Din, II 7—8 Din; teleta živa 11—13 Din, zaklana 15—16 Din za 1 kg; prašiči domači pitani 14—15 Din, sremski zaklani 18—18.50 Din, do 1 leta 12—14 Din, prašički za rejo komad 100—160 Din.

Na dunajski prašičji sejem 29. jan. 1929 je znašal dogon 13.480 glav (10.719 pršutarjev in 2763 špeharjev), od tega iz Jugoslavije 1008 glav, iz Poljske 9225, iz Rumunije 2014 in iz Madžarske 1233. Špeharji so se učvrstili za 10 grošev, pršutarji so pa ostali neizpremenjeni. Notirajo: špeharji I 2.10—2.25, angleški križani 2.10—2.30 (izjemoma 2.35), kmetski 1.90—2.25, stari 1.90—2.05 in pršutarji 1.65—2.30 šil. za kg žive teže.

Iz žitnega trga. V Ljubljani notirajo: Deželni pridelki (vse samo ponudbe slovenskih postaj, plačljivost 30 dni, dobava promptna): pšenica 80 kg 2% 287.50—290, februar 292.50—295, marec 297.50—300, april 302.50—305, maj 307.50—310; moka 0 g vagon blago franko Ljubljana, plačljivo po prejemu 420—425, soržica franko postaja Domžale 277.50—280, koruza laplatska

325—330, času primerno suha 295—297.50, ječmen bar. pol. 345—347.50, bač. 330—332.50. Zaključkov ni bilo. Tendenca čvrsta. — Novi Sad: Pšenica 244—245, par. Vršac 238—240, oves 240—245, bač. 245—250, koruza 257.50—260 bač. 2. 262.50—267.50, 3, 4, 5. 282.50—285, srem 257.50, 3, 4, 5. 232.50—285, ječmen 252.50—257.50, bač. 270—280, moka 0 g 340—350, št. 2320—330, št. 5 300—310, št. 6 275—280, št. 7 260—265, št. 8 205—215, otrobi 180—185. Tendenca nespremenjena. Promet: 10 vagonov pšenice, 8 koruza, 2 moke. — Budimpešta: Tendenca močna. Pšenica marec 25.06—25.04, zaključek 25.04—25.05, maj 25.90—25.84, zaključek 25.84—25.85, oktober 25.81—25.83, zaključek 25.83—25.84, maj 23.16—23.14, zaključek 23.12—23.14, maj 23.94—23.89, zaklj. 23.92—23.94, oktober 23.70—23.68, zaključek 23.67—23.68, koruza maj 23.70—23.68, zaključek 23.67—23.68.

Gospodarska obvestila.

Trgovina z mlekom. V Ptujju obstoja že od leta 1924 zadržna mlekarina kot podružnica Osrednjih mlekarin iz Ljubljane. Osrednje mlekarne v Ljubljani so namreč največje zadržno mlekarstvo podjetje v državi ter imajo po vseh krajih svoje podružnične mlekarne, ki kontrolirajo nakupne cene mleka od strani privatnih nakupovalcev in mlekarin. Korist te mlekarne je za naš kraj ogromnega pomena, saj dobivamo kmetovalci v tem okraju mleko dražje plačano, kakor drugje. Da pa ne bodo privatne mlekarne pri vas mleko mnogo cenejše nakupovale, vam povemo, da smo mi dobili plačano mleko v mesecu decembru l. l. in v mesecu januarju t. l. po 7 K na našem domu, če smo ga prinesli v mlekarino pa po 8 K. Za mesec februar pa nam je ptujška mlekarina obljubila za mleko 8 do 9 K, po oddaljenosti od mlekarne. Vsled tega zahtevajte kmetovalci povsod od vaših nabiralcev, da vam plačajo iste cene, kakor jih plačuje naša mlekarina! Če pa vam mlekarne ne plačajo primerne cene, poskusite ponuditi mleko v Ptuj ali pa v Ljubljano.

Dvadnevni kletarski tečaj se je vršil pretekli teden z zelo dobrim uspehom v Ljutomeru, katerega je priredila vinarska zadržna in na katerem je predaval g. Glaser, upravitelj obl. viničarske šole pri Kapeli. Z zanimanjem in pozornostjo je nad 50 udeležencev zasledovalo predavanja o pravilnem kletarstvu in praktičnem razkazovanju o uporabi raznih kletarskih pripomočkov. Vsi udeleženci so bili z uspehi tečaja zelo zadovoljni. Zato je le želeti, da se slična strokovna predavanja večkrat prirede. Tudi boljši gospodarski uspehi potem gotovo ne bodo izostali!

Enodnevni zadržno-kmetijski tečaj za šentjursko in vse sosedne župnije se vrši v četrtek, dne 14. februarja v dvorani Katoliškega doma v Št. Juriju ob južni žel. Predavalo se bo o gospodarstvu, zadržništvu, novem davčnem zakonu, živinoreji, sadjarstvu in vinarstvu. Govorniki pridejo iz Maribora. Tečaj se prične ob 9. uri dopoldne. Dvorana bo zakurjena. Uljudno vabimo vse domačine in tudi prebivalce sosednih župnij, da se tega važnega tečaja v lepem številu udeležijo!

Podružnica Sv. Vid pri Grobelnem Sadjarskega in vrtnarskega društva se

je ustanovila na Svečnico, dne 2. februarja. Gospod Levstik iz Celja nam je prav lepo v spodbudnih besedah razložil pomen in delovanje podružnice. Novi člani, le na plan, da bo tudi pri nas tasvital v sadjereji dan!

ZUNANJA TRGOVINA LETA 1929.

Francija je preteklo leto izvozila blaga v vrednosti 51.347 milijonov frankov, uvozila pa v vrednosti 53.448 milijonov frankov. Uvozila je torej za 2101 milijon frankov več, toliko je njena trgovinska bilanca pasivna.

Nemčija je uvozila blaga v vrednosti 13.64 milijard mark, izvozila pa v vrednosti 12.44 milijard, torej za 1½ milijarde manj. Njena trgovinska bilanca je pasivna za 1½ milijarde mark, dočim je leta 1927 za 2.85 milijard. Nemška zunanja trgovina napreduje od leta do leta. V navedenih številkah so vključene reparacijske dajatve (kot odškodnina za izgubljeno vojno), ki so l. 1928 predstavljale v blagu vrednost 658 milijonov, leta 1927 — 577 milijonov, leta 1926 pa 630 milijonov mark.

Avstrija je uvozila blaga v vrednosti 3250.8 milijonov šilingov (leta 1927 pa 3190.7 milijonov), izvozila v vrednosti 2219.3 milijonov (leta 1927 pa 2099.1 milijonov). Uvoz je porastel za 2%, izvoz pa za 6%. Trgovinska bilanca je pasivna za 1031.5 milijonov šilingov, l. 1927 pa za 1091.6 milijonov.

Ogrska je uvozila v letu 1927 vrednost 1,185.500.000 pengö, izvozila pa v vrednosti 819.100.000 pengö. Pasivnost trgovinske bilance znaša 366.4 milijonov pengö, l. 1927 pa je znašala 346.2 milijonov, je torej narasla za 20.2 milijonov pengö.

Jugoslavija je preteklo leto izvozila 4.527.000 ton blaga v vrednosti 6445 milijonov dinarjev, leta 1927 pa 4.251.000 ton v vrednosti 6400 milijonov Din. Naš izvoz se je torej lani napram l. 1927 povečal za 44.6 milijonov Din. Ker še nimamo uradnih podatkov o uvozu, ne moremo ugotoviti trgovinske bilance, ki pa je sigurno tudi pasivna. Pasivnost naše zunanje trgovine za leto 1928 v prvih 11 mescih znaša 1411.4 milijonov dinarjev, za celo leto pa znaša nad voldergo milijardo dinarjev.

*

Inž. Lupša Ferdo.

Dvodnevni kmetijski tečaj pri Mali Nedelji.

V dneh 22. do 23. januarja je Kmetijska podružnica priredila kmetijski tečaj, ki se je zelo dobro obnesel. Udeležencev je bilo 90. Kot predavatelja sta bila od oblastnega odbora delegirana strokovnjaka inž. Wenko in Pečovnik.

V stvarnih potezah je prvi obravnaval živinorejo, osobito govedorejo, svinjerejo in perutninarstvo. Živinoreja je v Slovenskih goricah panoga, ki v današnjih razmerah daje kmetu sigurne dohodke in jo je zato treba z vsemi danimi sredstvi podpirati in pospeševati. Vendar še bo treba mnogo truda, predno bode osobito okrog Male Nedelje živinoreja dosegla svoj povoljni razvoj. Pred vsem še je treba skrbeti za

boljšo izbiro plemenske živine in boljše splošno prehrano ter za vpeljavo krajevnim razmeram primerne pasme v vseh panogah živinoreje. Velik korak naprej je bil storjen osobito že s tem, da se je s pomočjo oblastne podpore v minulem letu zgradilo precejšnje število umetnih gnojišč in gnojničnih jam. To je hvalevredna akcija, ki se bo nadaljevala tudi v tekočem letu, tako da bo imela Mala Nedelja koncem leta že nad 30 moderno in vzorno urejenih gnojišč in gnojničnih jam po načrtih oblastnih strokovnjakov. Saj vendar je gnoj zlat zaklad vsakega kmeta. Kjer ni gnoja, tam ni krme in tudi ne dobičkanosne živine na kmetiji.

Nič manj važno je za Slovenske gorice tudi sadjarstvo. V tem pogledu je gospod Pečovnik v svojih izvajanjih orisal osobito škodljivce in bolezni sadnega drevja ter dal stvarna navodila glede zatiranja istih. Podrobno je govoril o pomlajevanju, preceplenju ter negovanju dreves, in se je konečno dotaknil še sadne trgovine. Če tudi postavi Mala Nedelja precejšnjo množino mešanega sadja na tržišča, vendar je to le malenkosten odstotek tega, kar bi se lahko doseglo, ako bi bili naši sadovnjaki na višku moderne kultivacije. Premalo se še obrača pažnje vzgoji in negi dreves, premalo se gleda na kakovost in sortiment sadja. Klimatične razmere tega osrednjega dela Slovenskih gorik so vendar izborne, tako da zamore pri pametnem gojenju, izbiranju in spravljanju naše sadje doseči na svetovnem trgu glede arome in kakovosti svoj sloves.

Tako je potekel tečaj z lepo perspektivo v bodočnost in v zadovoljitev vseh udeležencev.

*

o vin. razstavi v Konjicah v dneh 19. in 20. januarja 1929.

Podružnica Kmetijske družbe v Konjicah je priredila dne 19. in 20. januarja t. l. v dvorani okrajne hranilnice v Konjicah vinsko razstavo iz konjiškega okraja, ki je kot prva te vrste v konjiškem okraju uspela prav dobro.

Konjiška vina so že v predvojnih časih slovela kot prvovrstna in so imela vedno zveste odjemalce po vseh alpskih deželah prejšnje Avstrije. Prišel je čas, da te stare kupčijske stike obnovimo, kar je pa le mogoče s tem, da kupcem pokažemo, kakšno kapljico imamo in kakšne množine vina so na razpolago. Seveda letnik 1928 nikjer ni bil tak, kot bi bilo želeli, vendar je razstava pokazala, da tudi v slabših letih konjiško vino lahko konkurira tudi najboljšim vinskim vrstam v naši državi.

Razstavilo je 32 razstavljalcev iz konjiškega okraja 76 vrst vina, med temi 60 vrst samo sortirano vino, Vino je ocenila strokovna nevtralna komisija — obstoječa iz gospodov: dr. Josip Leskovar, oblastni komisar kot častni predsednik komisije; inž. R. Lah od Kmet. družbe v Ljubljani; inž. Zupanič J., vinški strokovnjak v Mariboru; inž. Rud. Šturm, upravitelj, Konjice, in ekonom J. Novak, Vinarje.

Kvaliteta vina se je ocenila po razre-

dih in je večina vin ocenjena kot stoječa med 4. in 9. razredom. Vse vinske sorte skupaj so dosegle 377 točk, kar odgovarja povprečno računano petemu razredu v kvaliteti vina, kar je za letnik 1928 vsekakor jako časten uspeh. Dobrota konjiške kapljice je razvidna tudi iz tega, da je oba dni razstave kar mrgolelo poskuševalcev, ki so popolnoma izpraznili vinsko razstavo.

Bil je to prvi poskus te vrste razstave v našem okraju, da vidimo, kakšna kvaliteta in tudi kakšna množina vina se pri nas pridelava. Upamo, da bomo lahko s temi razstavami redno vsako leto nadaljevali in s primerno reklamo privabili tudi zadosti resnih kupcev za izvrstna konjiška vina. Če nam državna oblast pomore k izvozu naših vin, zlasti v Avstrijo, s primerno carinsko politiko, je upati, da bodo prišli boljši časi tudi za konjiške vinogradnike. Da se to v doglednem času doseže, je pa potrebno, da sami z lastno inicijativo potom vinskih razstav in s primerno reklamo opozarjamo svet na naša izborna vina in tako privabimo zopet stare in pridobimo nove odjemalce. Že po tej vinski razstavi prihajajo vprašanja iz naših krajev kakor tudi iz inozemstva, kakšno vino je bilo razstavljeno in kako je bilo ocenjeno. Zato pozivamo konjiške vinogradnike, da vztrajajo na začrtani poti vinskih razstav tudi z naprej, ker je to v današnjih časih prometa potrebno reklamno sredstvo.

*

Kmetij. dela v februarju.

Pri živini.

Ob hudem mrazu skrbimo, da ima živina tople staje in da dobi dovolj tečne klaje za vzdrževanje telesne toplote. Zadnje pitane svinje navadno v mescu februarju zakoljemo. Svinjsko meso namakamo v solamuri in nato prekadimo v dimu. Solamura se napravi na sledeči način: na 1 kg mesa vzamemo 6 dkg soli, 1 dkg sladkorja, 1 g solitra in 1 tretjino l vode. Pridenemo še česna, čebule, brinjevih jagod, popra, peteršilja, lorberja, zelene ter limonovih in oranževih olupkov. Vse to se skupaj skuha in shlajeno vlije na meso. V tem razsolu ostanejo manjši kosi do 10 dni, večji pa do 3 tedne, potem pa se obesijo v dim. Tako pripravljeno meso je tečno in se ne pokvari.

Če hočemo, da nam bodo kokoši tudi po zimi nesle, moramo jim nuditi nadomestek za ono hrano, ki jo najdejo v prirodi v toplem času. Racionalno hraniti, pomeni dajati kokošim v hrani vse, kar je potrebno za proizvodnjo jajec. V kokošji hrani mora biti obilno beljakovin, ki so za tvorbo jajc potrebne. Pomladni in poletni meseci dado v izobilju vsega, kar je za tvorbo jajc neobhodno potrebno, predvsem žive mesnate hrane v obliki črvov, gosenic, bub, glist, polžev in druge golazni. To živo mesno hrano v prirodi nadomestimo v zimskem času s svežo krvjo, s svežimi odpadki mesa, z zdrobljenimi svežimi kostmi, hrustancem itd. Kostmi iz solamure so za kokošjo hrano neuporabne, Ako teh odpadkov nimamo, moremo si pomagati s konzerviranim blagom, ka-

kor krvno in ribjo moko, suhimi morskimi raki in drugim. Kokoš nesnica pi- je dnevno do $\frac{1}{2}$ litra vode. Perutnini stavimo zatorej zmirom dovoljne koli- čine sveže čiste vode.

Popravljajmo kmetijsko orodje ter stroje in pletimo koše in košare za spravljanje sadja in poljskih pridelkov. Ne- veste si v tem času pripravljajo pernice iz perja poklane perutnine. Skrbne go- spodinje predejo lan in konopljo. Sploh je februar čas za razna hišna dela vsled mrazu v naravi, ki zlasti letos postaja neobičajen in neznos.

V vinogradu.

Gnojenje s hlevskim in umetnim gno- jem, ako vreme dopušča. Sekanje lesa in izdelovanje vinogradnega kolja, ako ga rabimo za nadomestilo v vinogradu. Od mehkega lesa daje trpežno kolje oni les, ki je dobro prepojen s smolo. Kala- no kolje iz borovine stane danes 75 do 100 para za 1 komad. Trpežnost kolja povečamo s prepajanjem, oziroma z na- makanjem v 5%ni raztopini modre galice brez dodatka apna. To se more zgo- diti, dokler je kolje presno. Posušeno kolje galice ne vpija več, drugi načini prepajanja kolja pa so manj priporoč- ljiivi.

Nabavimo cepiče od selekcioniranih zlahtnih trt za suho cepljenje. Nikdar ne jemljimo cepičev od trsja, ki ga ne poznamo glede rodovitnosti in priklad- nosti za naše razmere. V slučaju, da je skopnel sneg, začnimo koncem meseca z rezjo vinske trte. K temu poslu vzamimo le izkušene viničarje in dobro na- brušeno orodje, ki rožje odreže, ne pa odtrga. Pri rezi velja načelo, pustiti toliko rodnega lesa, kolikor ga trs brez škode za njegovo obliko in rast more prenesti. Dober rezač je vreden vse po- hvale, slab pa vse graje, ker nam na — škarjah odnaša pridelek iz vinograda. Rožje predelavamo v kompost, ki služi kot izborno gnojilo vinogradov. Kon- cem letošnje zime bode kazalo dognati, ali je morda trtni les pozebel in v kolik- or je pozebel. Obseg pozebe more ugo- toviti le izkušen strokovnjak ali vini- čar, ki na podlagi preiskave izda potem primerna navodila za rez.

V sadenosniku.

V februarju nastopi čas obilega sad- jarskega dela na vseh koncih in krajih. Snažimo in obrezujemo starejše sadno drevje. Strgajmo raz debel staro odmr- lo skorjo in mahovino na pogrjnene rjuhe in sežgimo odpadke z mrčesom vred. Drevesa poškopimo z 8—10% me- šanico arborina, rane na starejšem sad- nem drevju pomažimo z drevesnim kar bolinejem, na mladem drevju pa s cepilno smolo. Apneni belež ne uporab- ljamo toliko za zatiranje škodljivcev, kakor za to, da preprečimo prerano pre- takanje soka v pomladi na solnčni stra- ni debel in s tem dobro poznane opekli- ne — po fizikalnem zakonu, da bela barva odbija solnčne žarke. V novejšem času so začeli rabiti za zatiranje škod- livcev žvepleno-apneno brozgo, ki je nekoliko cenejša, kakor druga sredst- va. Zajčje oglodavine na sadnem dre- vju namažimo s cepilnim voskom, dok- ler so še sveže.

Ako vreme dopušča, sadimo sadno

drevje, pri čemur je paziti, da mlada drevesca ne pridejo na prostore, koder so poprej stala stara drevesa. Za nasa- de pritlikavcev rigolajmo vset ter ga obenem tudi pognojimo. Drevesne kolo- barje pri mladem, do osem let starem drevju prekopljimo in pognojimo s hlev- skim gnojem. Za pomladansko sajenje pripravimo kompost, ki je izvrstno gno- jilo za sadonosnike. Pomislimo, da je treba sadno drevje gnojiti prav tako, kakor druge kulture. Z gnojnico lahko gnojimo ob vsakem vremenu. Pri tem nas ne zadržuje niti sneg, niti ledena burja.

V drevesnici pripravimo zemljo za prihodnji letnik, ako tega nismo storili že v jeseni. Začnimo s cepljenjem v raz kol, z dolago, v žleb ali na sedlo. Z naj- boljšim uspehom cepimo v tem mesecu češnje. Obrežimo ribez in kosmuljo. Sa- dimo in cepimo le 2—3 vrste, ki smo jih za dotični kraj spoznali kot najpriklad- nejše.

Na polju in pašnikih.

Trebimo odvodne jarke, da more vo- da otekat. Izvažajmo gnoj, katerega moramo takoj raztrositi. Ako ni snega, je ozimino prevaljati z zobčastimi val- ljariji, da se raztrga skorja in omogoči pristop zraka do koreninic. Krtovine in mravljišča je razmetati, žive meje iz- kopati ali vsaj obrezati. Svet s talno vlago moramo v tem mesecu drenaži- rati. V mnogih slučajih lahko vlažen in nerodoviten svet zboljšamo z apne- njem, zlasti ako imamo opraviti s tež- ko, ilovnato zemljo. Za en oral vzame- mo 15—20 meterskih stotov apnenega prahu, ki stane 13 Din 1 q.

Na vrtu.

Koncem meseca februarja obsejemo dobro zrahljana tla na pristojnih mestih z mrkvo, bobom in grahom. Za gno- jake pripravimo konjski gnoj, okna in slamnata pokrivala. Kot zgodnje kul- ture vsejemo v gnojake solato, kuhinj- sko mrkev, celer, kolerabo in radič. Po- ta nasipavajmo s kamenjem in pes- kom. V lonce sadimo begonije, petuni- je, marjetice, verbene, palme in druge. Obrežimo vrtnice, ki so prezimile na prostem.

V kleti.

Pretočimo najboljša mlada vina ter zapolnimo sode z enakovrednim vinom, da si ne poslabšamo kvalitete. Sortna vina dolivamo vselej z vinom enake sorte. Vehe držimo dobro zadela- ne s pilkami, ki ne pripuščajo zraka do vina. Zato naj bodo vehe in pilke lepo okrogle in tako izdelane, da je odprtina v sodu hermetično zaprta. Pilke morajo segati v vino in ne smejo biti obdane s cunjicami, da bi bolje zapirale. Cunjice za vinskega kupca niso vabljuje in so neapetitne. Poleg tega pa utegnejo biti prava naselišča raznih glivic, ki vinu škodujejo in ga pokvari. Krpice iz platna se morejo uporabljati le pri raz- pošiljanju vina v sodih in pri žvepla- nju praznih sodov, pri čemur se upo- rabljajo tudi kratke pilke iz mehkega lesa.

»Solnce, kje si?« Kmetič vpraša, Burja v polje sneg nanaša, februar ga raztopi.

»Njiva kdaj ozeleni?«

Vekoslav Š t a m p a r.

ZA RAZVEDRILO

Ali pridejo tudi ženske v nebesa? — »Ženske ne pridejo v nebesa«, reče žup- nik v pridigi. Da bi se odpovedal tej krivi razlagi, se mora iti gospod župnik zagovarjat radi odreka nebes ženskemu spolu k škofu. V razgovoru z nadpastir- jem se sklicuje župnik na sv. pismo, kjer je čitati v skrivnem razodetju sv. Janeza: »In bilo je v nebesih kake pol ure vse tiho.« — »Kako bi bilo to mogo- če, če bi bile tudi ženske v nebesih?!«, pravi župnik.

Boji se je. Žena: »Kako moreš vedno tako dolgo posedati v krčmi, ali se me nikoli ne domisliš?« — Mož: »Pač, a prav zato ne grem rad domov!«

Četrta prošnja v Očenašu. Katehet vpraša učenca: »Zakaj prosimo le vsak danjega kruha, pa ne za ves teden ali za cel mesec?« — Učenec nekoliko po- misli, potem se pa odreže: »Zato ne, ker bi bil prestar in plesnjiv.«

Gluhec: »Kaj, je še živ stari, gluhi Matevž?« — »Kaj pa! On je tako gluhi, da je preslišal, ko mu je bila zadnja ura!«

Hrabrost. »Jaz trdim, da je žena pogumnejša kot mož?« — »Kaj pa vendar misliš, ženske se bojijo vsake miške.« — »In teh žensk se boji mož!«

Iščite — pa ne boste našli! Grof se je ustrelil po nesreči v koleno. Zdravniki so mu preiskali nogo in na več mestih rezali. Slednjič je zgubil grof potrpež- ljiivost in vpraša zdravnika, zakaj ga tako neusmiljeno mrcvarijo? — »Krog- lo moramo poiskati«, mu odgovorijo. »Zakaj mi tega niste prej povedali?« — zavpije grof, »to imam jaz tam v žepu.«

Izplačal jih je. Nekaj gospodov pova- bi preprostega kmeta na kosilo. Po ko- silu prineso na mizo veliko, umetno o- kinčano torto. Ker ni videl kmet še ni- koli take jedi, potisnejo gospodje, da bi se malo pošalili s kmetom, torto pre- denj, češ, naj jo načne. Mirno vpraša kmet: »Kje naj pa načnem?« — »Kjer hočeš«, odgovore gospodje. — »I, če je temu tako, načnem jo pa doma!« — Re- če, vzame torto in odide domov.

V krčmi. »Zakaj postanejo zakonski možje pijanci?« — »Radi dobrega vina in slabih žensk!«

Iz sodne dvorane. »Svojo palico ste torej zbili na glavi nasprotnika?« — »Prosim, to nič ne dene, gospod sodnik, zdaj imam že drugo!«

Laž in resnica. »Ako hočete, da vas rešim, je rekel odvetnik svojemu va- rovanču, »morate meni povedati čisto resnico! Lagal bom že jaz za vas, če bo treba.«

Na policiji. Dva potepuha prve vrste so pripeljali na policijo: »Kje stanujete vi?« — »Nimam stanovanja.« — »In vi, kje bivate vi?« — »Jaz sem njegov so- sed.«

Pijanec. Pijanec neko noč obleži na cesti. Na vasi začne goreti in biti plat zvona. Pijanec, še na pol zmeden, sliši plat zvona in misleč, da ura bije, začne šteti. Šteje in šteje: 12, 15, 20. »Kaj bo, kaj bo«, začne klicati, »tako pozno še nikoli ni bilo!«

Novoletne resolucije za žene in dekleta.

Slovenske žene in mladenke v Zedinjenih državah Severne Amerike so si ustanovile svojo Slovensko žensko zvezo. Ta organizacija je obsežna ter ima svoje podružnice po vseh večjih mestih v tistih državah, kjer je naseljeno večje število Slovencev, odnosno Slovenk. — Podružnice pošiljajo redna poročila o srednjemu odboru in tudi časnikom o svojem delovanju. »Amerikanski Slovenec«, prvi slovenski list v Ameriki, objavlja ta zanimiva poročila.

Za novo leto je ta list objavil takozvane »novoletne resolucije« za žene in dekleta. Te resolucije je v blagohotno uvaževanje predložila ameriška Slovenka Marie Priland, članica osrednjega odbora Slovenske ženske zveze. Ob pričetku leta, tako pravi Marie Priland, se navadno stori veliko resolucij, na katere se pa sčasoma pozabi. Dobro bi bilo, da bi članice Slovenske ženske zveze napravile nekaj obljub, katere bi skušale skozi celo leto izpolnjevati. Te obljube bi naj bile:

1. Z vsemi močmi, vse in povsod, hočemo delovati za napredek in procvit naše organizacije.

2. Napram vsem bližnjim, zlasti pa proti svojim sestram, hočemo biti prijazne in dobrosrčne.

3. Dale bomo slovo nestrpnosti in gojile sestersko ljubezen.

4. Ne bomo vedno gledale napake drugih, ampak se včasih ozrle še na svoje lastne in jih skušale odpraviti.

5. Nikdar se ne bomo onečastile s krogom ali prepiri. Prepirljive ženske nihče ne mara, me pa hočemo biti priljubljene.

6. S kritiko ne bomo prenašale. Poprej bomo presodile samo sebe in če smo prepričane, da bi me lahko boljše naredile, šele potem bomo kaj kritizirale, in še to zmerno.

7. Prizadevale si bomo storiti samo dobro.

8. Povsod se bomo zavzemale za slovensko narodnost in za katoliško prepričanje.

9. Ker ne moremo iti nazaj in sejati znova, bomo pač žele, kar sejemo zdaj. Zato moramo sejati samo dobro seme, da bomo žele dober sad. Najlepši sad pa obrodi seme dobrosrčnosti, zavednosti in vzajemnosti. Te tri čednosti rodijo kremenit značaj, brez katerega ne sme biti nobena članica Slov. ženske zveze.

10. Eno leto je kmalu pri kraju. Kot solnce v morje zatone. Kakor pa solnčni žarki še po zatonu razsvetlujejo ozračje, tako nas tudi spomin na preteklost spremlja še zanaprej po končanem letu. Blagor onim, katerim je spomin nazaj sladek in ki s ponosom zrejo na pot svojega življenja. Članice Zveze si bomo prizadevale, uravnati življensko pot tako, da nam bo prinašala samo le dobre in sladke spomine. —

Pogreša se od 23. januarja naprej čez 30 let staro dekle, duševno bolana, temno oblečena, z imenom Terezija. — Kdor kaj ve, naj javi Alojzu Neuwirt, posestniku, Ložane, Sv. Marjeta ob Pesnici.

DOPISI

Kotlje. V ponedeljek, dne 28. januarja, smo pokopali tukaj mizarskega mojstra Franca Filača, ki je dosegel visoko starost 85 let. Mnogo je delal za cerkve v slovenjgraškem okraju in po Spodnjem Koroškem: omare za orgle, obhajilne mize, spovednice in zlasti cerkvene stole, v katerih je bil poseben mojster. Zadnje njegovo veliko delo so novi, hrastovi cerkveni stoli pri Sv. Roku na Selah. Bil je mož, ki je višje cenil čast svojega imena in svoje obrti, nego denar. Če so kje zahtevali, naj naredi tako in tako, pa je videl, da delo ne bi bilo lepo in dobro, je odločno odklonil: »Če hočete imeti tako, naj dela kdo drugi. Jaz tega ne morem, da bi ljudje potem govorili: »Filč je naredil tako zanič stvar!« Pač vzoren obrtnik! Zato tudi ob vseh mnogih naročilih ni obogatel. N. v m. p.!

Staritrg pri Slovenjgradu. Minuli petek, 25. januarja, smo k zadnjemu počitku spremljali vrlega moža Mihaela Ferk, očeta ekspozita v Cezanjevcih g. Mihaela Ferk in učitelja pri Sv. Juriju ob Pesnici g. Ivana Ferk. Nad 40 let je bil pokojni kovač v sedaj Köllnerjevi tovarni za kose, visoko spoštovan od predstojnikov, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Vkljub ostremu sneženemu metežu in visoko zapadlemu snegu ga je na zadnji poti spremljala velika množica žalujočih. Pevski zbor delavcev Köllnerjeve tovarne se je ob grobu od pokojnega poslovil z lepo žalostinko. Vrlemu možu svetila večna luč!

Brezule pri Račjem. Tukaj je po kratki bolezni za vedno zatisnil svoje trudne oči posestnik, bivši večletni župan in načelnik krajnega šolskega sveta Blaž Lešnik. Bil je dobra, blaga duša, vedno pripravljen pomagati vsakomur, ki ga je prosil za pomoč. Nikomur ni bil sovražen in sovražnika ni imel. Kot župan je vedno skrbel za dobrobit občine in kot načelnik krajnega šolskega sveta je točno poskrbel za nujne poprave na šolskem poslopju. Pokopan je bil v nedeljo, dne 27. januarja, na farnem pokopališču v Slivnici poleg svoje že pred leti preminule žene, prave družice v dobrodelju svojemu možu. Velika množica ljudstva je blagopokojnika spremila k večnemu počitku, čeravno je bila pot vsled visokega snega skrajno slaba. Sijajen pogreb je pokazal, kako zelo priljubljen je bil rajni Blaž. Tudi gasilci so svojemu pokojnemu tovarišu delali častno stražo. Član gasilnega društva g. Kristovič se je ob odprtem grobu z ganljivimi besedami poslovil od rajnega. Po očetu žaluje šest hčerk (med temi je ena redovnica) in eden sin. Bodi mu zemlja lahka in Bog mu bodi plačnik za vsa njegova dobra dela!

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Veliko je izgubila ugledna hiša Gašparičeva, ko je smrt zatisnila oči domači gospodinji, hišni materi Ani. Kako je bila priljubljena v domači fari, je kazalo veliko število pogrebcev, ki so se kljub mrzlemu vremenu zbrali, da rahnji posodijo zadnjo pot. Pa tudi v duhovniških krogih je bila visoko spoštovana; zato jo je spremilo do groba devet duhovnikov. Pred odhodom od doma je potolažil domače č. g. Hrastelj iz Maribora ter blagorval blagopokojno, ki je dosegla največjo čast, ki je krščanska mati sploh more doseči: vzgojila je sina-duhovnika. Ob grobu se je v njenem imenu poslovil od navzočih preč. g. dekan od Velike Nedelje Franc Horvat ter domači vlč. g. župnik. Prihitali so tudi pevci iz Maribora, ki so rajni v slovo zapeli doma, v cerkvi in na pokopališču. Sorodniki preminule, zlasti domača rodbina, naj vas potolaži Vsemogočni. Bog daj še mnogo mater, ki bi vzgojile sinove-duhovnike!

Novavas. Podpisani se zahvaljujem vsem vaščanom občine Novavas—Rogoznica in sosednim občinam, ker so mi pomagale do lastne strehe. — Josip Rožmaria.

Sv. Bolfenk v Slov. goricah. Ta grdi in debeli

sneg, katerega smo se že vsi naveličali, ni prestrašil treh ženinov, ki so si prišli po naše neveste iz urbane fare. Kar treh se bomo letošnji pust iznebili, katerim želimo obilo sreče na pot! Naj bi se spomnili na veselih gostijah tudi našega ubogega bralnega društva, ki je tako usmiljenja in podpore potrebno! — Pust se bliža, ta grdi praznik vseh norcev in povzročitelj mnogega zla. Potrebno se mi zdi opozoriti vse domače in sosednje župane, da kolikor le največ možno preprečijo vse take nedovoljene »bale« in ž njimi tudi vse nasledke, ki so s tem v zvezi. Mladina naj bo vesela, po naj bo pošteno vesela in srečna bo njena bodočnost!

Sv. Andraž v Slov. gor. Kdo ni poznal Blišovega Janža, kakor smo ga navadno klicali? Več let je gospodaril sam na svojem posestvu blizu cerkve, šele pred nekaj leti, že v precejšnji starosti, se je poročil. Ves čas je bil zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja« in še v bolezni je naročeval svoji ženi, naj ohrani ta časopis v hiši. Zdaj pa je umrl Blišov Janža; zlomila ga je hripa. Dolga vrsta pogrebcev pa je pričala o njegovi priljubljenosti. Počivaj v miru, dobra duša! — V enem tednu je hripa zahtevala štiri smrtne žrtve in sicer samo le moške. Med njimi tudi sivolasega posestnika iz Gibine Jakoba Kek. Bil je eden izmed tistih starih mož-korenin, katere bi lahko imenovali stebre Cerkve in države. Dober gospodar, skrben hišni oče, vri kristjan (ne le po imenu, tudi po življenju) to so poglavitejšje poteze iz življenja pokojnega. Stari rod izginja, mlajši niso več taki, in zato sega tembolj v srce smrti takih mož. Kot zvestemu naročniku »Slovenskega Gospodarja« bodi mu v tem listu ta beseda v skromen spomenik! Blagi mož, bodi Ti plačilo pri Onemu nad zvezdami, katerega vse sti služabniki si vedno bili! — Pa tudi veselja ne manjka. Vesela svatovska godba je odmevala po vaseh in vsem, ki nismo smeli zraven, v srcih vzbujala pritaženo nevoščljivost. Same vrle hiše, kjer je »Slovenski Gospodar« tedenski gost, so te dni obhajale ženitovanje: tako Družovičeva v Drbetincih, Fekonjeva in Rožkarjeva v Slapšini, Dolinarjeva v Vitomarcih itd. Vsi novoporočenci bodite srečni in ostanite zvesti »Slov. Gospodarju«!

Formin. Tukaj se je poročil dne 28. januarja vrli mladenič, bivši redni član orlovskega odseka pri Sv. Marjeti, Janez Fisinger, s pridno in marljivo Marijino družbenico in članico Dekliške zveze, Liziko Trunk, iz dobre krščanske družine Trunkove v Forminu. Mlademu paru želimo ob tej priliki obilo sreče v novem stanu do srebne, potem pa do zlate poroke!

Stojnici pri Sv. Marku niže Ptuja. Dne 16. januarja je umrl posestnik in bivši župan Franc Rožmarin v najlepši moški dobi, stare 44 let. Rajni je bil vzor pravega krščanskega moža in očeta in naročnik »Slovenskega Gospodarja«. Zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otrok. Naj v miru počiva!

Očeslavci, župnija Kapela pri Radencih. Ker sva podpisana na dan 16. 11. 1928 postala nesrečna, da nama je zlobna roka maščevalca zanetila ogenj, da nama je pogorel del hišnega poslopja in hlevi, kakor tudi vsa krma na pogorelem poslopju, se tem potom zahvaljujemo domači požarni brambi in okoslavski, vsem, kateri so pomagali reševati živino in pomagali gasilcem, da se je požar omejil in naju obvarovali, da nama niso zgorela vsa poslopja. — Peter in Ivana Serbec.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Občinski odbor Sv. Marjeta niže Ptuja je v svoji seji dne 16. jan. 1929 sprejel kot častnega člana tukajšnjega vlč. gospoda župnika, dekana in duhovnega svetovalca v zahvalo za njegov trud in požrtvovalnost pri župnijski cerkvi Sv. Marjete n. Ptuja ob desetletnici njegovega župnikovanja. Čestitamo!

Središče ob Dravi. Nismo mogli verjeti, da je res, tako nenadoma je nehalo utripati blago srce gospoda Rudolfa Lukačiča. V nedeljo, dne 3. t. m., ob pol šestih zvečer, je mirno v Gospodu zaspal. Pokojni je bil več kot požrtvovalen cerkveni ključar, občinski odbornik, vedno de-

laven in zvest pristaš SLS, desna roka katoliških društev, obenem pa nad vse skrben oče, blag mož in izvrsten gospodar na svojem posestvu v Središču. Cerkev, šola, občina, stranka, društva, vse je trkalo pri njem in nikdar ni odrekel svoje pomoči ter sodelovanja. S tihim, prijaznim nasmehom je vselej in vsakomur ustregel. Na pravijo ljudje zastonj, da tako blage duše, kot je bil on, ni več. Kljub svoji vsestranski delavnosti pa ni zanemarjal svojega posestva. Četudi slaboten, vendar tudi v tem najhujšem mrazu ni počival, temveč do zadnjega dne neumorno delal in sredi dela ga je našla nemila smrt v starosti 56 let. V svoji občudovanja vredni nesebičnosti in požrtvovalnosti ni živel in delal le za sebe, ampak za druge. Kaj nam je bil vsem ta značajan katoliški mož, bomo bradko občutili vsi, ko ga ne bode več med nami. Teško prizadetim domačim izrekamo ob tej bridki izgubi naše iskreno sožalje, blagemu pokojniku pa naj bo Vsemogočni plačnik!

Soštanj. Iz Soštanj se že dalj časa nismo nič oglasili, da pa ne nastane sum, da spimo, hočemo danes nekoliko pojasniti naše delo. Društveni takoimenovani »Slomškov dom« lepo napreduje, v njem se nudi že sedaj pošteni mladini tudi za dušni blagor marsikaj koristnega. Omeniti moramo, da je tukajšnja Dekliška zveza pričela letos z večjo agilnostjo delovati in to pod vodstvom sedanejšega voditelja č. g. Breznika, ki prav marljivo dela za procvit

zveze. Meseca decembra pa smo imele dekleta, zlasti dekleta Marijine družbe, v kapeli novega doma tridnevne duhovne vaje, ki jih je vodil vlč. g. župnik Gril. — Z zamisljivo vlč. g. župnika Grila se je pričelo veliko zanimanje za redni gospodinjski tečaj, ki ga bodo vodile č.č. sestre iz Maribora. Že za prvi tečaj se je priglasilo 60 gojenk, pa upamo, da se prijave še pomnože. Vedno bolj se kaže, kako neobhodno potreben je bil nov društveni dom, ki vstreza raznim kulturnim svrhom, zato se čutimo dolžne, da vsem dobrotnikom, ki so na kakoršenkoli način do te prepotrebne zgradbe pripomogli, kličemo: Bog plačaj! Krščansko misleči mladini pa kličemo na svidenje ter jo uljudno vabimo na delo za krščanske in gospodarske ideale. Bog živi!

Poljčane. Na gostiji Matevža Vidnar in Pepice Pavlič se je nabralo 100 Din za afriške misijone in za uboge zamorčke. Bog plačaj vsem dobrotnikom! Ženin in nevesti pa daj Bog obilno blagosloval!

Sv. Vid pri Grobelnem. Dne 13. januarja se je poročila Micka Kolarjeva iz Ponkvice z Ivanom Zagajšek, mizarjem iz Ponikve. Na gostiji so svatje darovali 55 Din za tukajšnje prostovoljno gasilno društvo. Novoporočencema obilo sreče, celi svatovščini pa stoterna hvala in še »Na pomoč!«. — Dasiravno je bolj kratek predpust, pa vseeno bo precej parov začelo okušati sladki zakonski jarem. Dal Bog vsem obilo sreče in da bi se povsod spomnili na tu-

kajšnje gasilno društvo. — Imeli smo pa tudi žalosten dan dne 31. januarja, ko smo spremili k zadnjemu počitku povsod spoštovanega in uglednega veleposestnika, večletnega občinskega odbornika, stalnega naročnika »Slovenskega Gospodarja«, pridnega lovca itd. Mihaela Gajšek, posestnika v Ponkvi, očeta osmerih otrok, za katere je celo svoje življenje deloval, vse lepo oskrbel in jim še na zadnjo uro lepe nauke dajal. Rajnemu naj bo zemljica lahka, rodbini Gajšek pa iskreno sožalje! — Dne 10. februarja se bo vršila predpustna veselica v prid gasilnemu društvu pri velikem prijatelju gasilstva gostilničarju Antonu Narat.

Sladkagora. Tukaj se je ustanovila vodovodna zadruga, ki ima nalogo, župnijo oskrbeti s potrebnimi vodovodi. Ravno sedaj imamo jasen zglede, kako nam je vodovod potreben. Vas Povže že 14 dni nima vode. Kam z živino pri tako visokem snegu?!

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Na pustno nedeljo vprizorijo Orli šaloigro »Damoklejev meč«, Orlice pa »Kaznovana nečimurnost«, veseloigra v dveh dejanjih. Pridite v obilnem številu in porazveselite se z našo mladino. — Na gostiji Kores-Kastrun v Erjavici so veseli gostje in srečen ženin poklonili za novo bogoslovje 120 Din. — Na godovanju pri Roškarju v Rajnkovcih je neimenovana darovala v isti namen 40 Din. — Vlč. gospod župnik v Loki ob Savi je kot prvi daroval za povečanje našega Društvenega doma 100 Din Bog plačaj!

ZAHVALA.

Podpisani se zahvaljujem tem potom neprecenljivemu društvu

»Ljudska samopomoč« v Mariboru

za takoj izplačano znatno podporo po smrti mojega moža Josipa Duha in priporočam to prekorisno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njega član.

Št. Janž na Dravskem polju, 5. febr. 1929.
151 Marija Duha, posestnica.

V najem se da kovačija na prometnem kraju.
Naslov v upravi lista. 142

ZAHVALA.

Podpornemu društvu »Ljudska samopomoč« v Mariboru se tem potom zahvaljujem za mi takoj izplačano podporo po smrti mojega moža Jožefa Nedog in priporočam to društvo vsakomur, da postane njegov član. 150

Grabonoš, Sv. Jurij ob Štāv., 30. jan. 1929.
Uršula Nedog, viničarka.

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice pri Rimskih toplicah, r. z. n. z., ki se vrši v nedeljo, dne 3. marca 1929, predpoldne ob 9. uri, v uradni pisarni, Stara šola. Dnevni red: 1. poročilo načelstva in nadzorstva, 2. odobritev računskega zaključka za leto 1928, 3. sprememba pravil, 4. stlačajnost. Ako prvi občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši v smislu točke 35 zadružilnih pravil pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov. Šmarjeta, dne 3. svečana 1929. Nač. 155

Sprejme se dekle za vsa gospodarska dela s 1. marcem. Naslov v upravi lista. 156

Kovaškega učenca sprejme Jožef Brumen, Rogoznica, Ptuj. 143

Lepo posestvo 32 oralov se proda: Rošpah 121, p. Maribor. 144

Sedarskega vajenca sprejme tvrdka Jernej Golčer, Celje, Klavna ulica 1. 141

Deklica brez starišev ali drugače uboga se za za svojo sprejme. Naslov v upravi lista. 149

Pesredovalec za nakup vina, sadjevca, lesa itd. se nudi. Naslov v upravi lista. 149

Pomočnika sprejme takoj krojač Martin Šporer, Sv. Jurij ob južni žel. 147

TRGOVSKI POMOČNIKI kot skladiščniki se sprejmejo v veletrgovini Ed. Suppanz v Pristavi. 152

Majhno posestvo se proda. Partinje 149, Sv. Jurij v Slov. gor. 154

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Kdo mu je mogel očitati, če je romalo 6200 frankov v srebru in papirju, davčni denar, ki ga je vozil v Alençon, da je ta denar romal iz poštnega kovčega v žepe predrznih roparjev?

Kdo neki —? Ali morebiti cesarska vlada v Parizu, ki ni znala braniti svojih podanikov pred obcestnimi roparji? Ali morebiti policija, ki njena moč ni segala niti pet kilometrov daleč iz Alençona?

Popotnikom v kočiji so se končno razvezali jeziki in dali so duška svoji ogorčenosti.

Roparski napad sredi državne ceste, ob šestih zvečer, skoraj pri belem dnevu —! In komaj uro daleč od Alençona —! Nečuven škandal! Sramota —! Neverjetna malomarnost policije —! Gospod notranji minister Fouché se da po knežje plačati, pa se niti toliko ne briga za svojo dolžnost, da bi bile vsaj glavne ceste varne!

Vedno iznova in iznova so si pripovedovali posameznosti napada, vsak je hotel več vedeti, vsak se je delal junaka in mučenika. Stikali so po praznih žepih, obračali izpraznjene kovčege in košare — vse so jim odnesli.

Kot bi trenil, je minila voznja, poštni voz je zdrdral v mestne ulice in obstal pred gostilno, ki je nosila vabljivi naslov »Pri Adamu in Evi«.

Hlapci so zložili ulomljene kovčege, potrte košare in razvezane zavoje na mokro kamenje pred hišo, popotniki so zlezli z voza in iskali iz kupa nesrečne prtljage vsak svojo lastnino. — Radovedneži so se zbirali, sloneli ob vežnih vratih, postajali po ulici in poslušali razburjeno pripovedovanje popotnikov.

Gontranova služba je bila pri kraju. Hlapci so prevzeli kočijo in konje, sam pa je sedel v vežo, s steklenico kuhanega vina pred seboj in ravnodušno opazoval vrvenje in drenjanje popotnikov. Par jih je mislilo prenočiti »Pri Adamu in Evi«, podali so se v gornje prostore in se prepirali z gostilničarjem za ceno prenočišča in za boljše sobe, drugi so imeli prijatelje v mestu, pobrali so kovčege in cule ter izginili v slabo razsvetljenih ulicah.

»Neprijetna reč. zares, prijatelj!« je pravil

»Smeh in jok - naših otrok«

Berite knjigo »Iz otroških ust« I. del Din 8-50, II. del Din 16.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Prava mila lepote in zdravja.

Fellerjeva Elsa-mila oplemenjujejo kožo ter se razlikujejo od navadnih toaletnih mil po tem, da vsebujejo znanstveno preiskušane, dobro delujoče sestavine, katere so potrebne za lepoto in zdravje kože.

Ima 6 vrst Fellerjevih Elsa-mil:

Elsa lilično milo posebno fino cvetno milo, po kojem je koža mehka in nežna.

Elsa rumenjarkovo milo, pravo blago milo i za najmanjše dete.

Elsa glicerinsko milo posebno dobro za zelo razpokano kožo.

Elsa boraksovo milo izvrstno proti solničnim pegam ter kožnim izpuščajem.

Elsa katranovo milo razkužuje, zelo dobro deluje na kožo in lase glave, posebno pri otrocih.

Elsa milo za britje, katerega ob enem razkužuje, omehča dlake, se zelo peni in ne draži kože.

Zahtevajte povsod samo Fellerjeva mila z značko »Elsa«.

Na poskušnjo po pošti 5 komadov Elsa-mila po lastni izbiri 52 Din, ako se denar pošlje vnaprej, ker po povzetju stane poština za 10 Din več. —

Naročila naslovite točno na:

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrog 341. Hrvatska.

IZRABITE

PRILIKO

ter naročite ob enem že sledeče preiskušane proizvode:

Fellerjeva Elsa-pomada za obraz in kožo, 1 lonček 12 Din.

Elsa Tanohina-pomada za lase, 1 lonček 12 Din.

Elsa Shampooon za pranje glave 3 Din 30.

Elsadont (krema za zobe), tuba 8 Din 80.

Elsa dišeča vrečica (Sachet) 6 D.

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd. kakor tudi vse vrste surovih kož kupujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40.

Brzjavljivi: Tauria Zagreb.

Telefon 38-89.

1487

Gilles Blaise, gostilničar »Pri Adamu in Evi,« ko se je končno pogodil s svojimi gosti in prisedel k staremu znancu Gontranu. Rahla zbadljivost je donela iz njegovih besed. Močen, plečat človek je bil, pravi mesar, ni se bal ne roparjev ne napadov. »Čudno, da nisi bolje odrezal! Saj si imel tri ali štiri moške med popotniki —!«

»Kaj bi pa naj bil storil —?« je razdraženo ugovarjal Gontran. »Paziti sem moral na konje. Čisto divji so bili. In sem tudi pazil nanje, da veš, s pištolo na sencu!«

»In nobenega tistih razbojnikov si nisi podrobneje ogledal?«

»Nobenega. Hočem reči —«

»Kaj?«

»Prav v trenutku, ko mi ni več grozila pištola in ko sem prijel za vajeti, sem videl v luči svetiljke tistega, ki mi je oblastno zapovedal svoj »Marš naprej!«

»Videl si ga?«

»Prav tako dobro, kakor tebe sedajle. Njegovega obraza seveda nisem videl, ker so mu ga zakrivali široki krajniki njegovega klobuka in njegova mržava brada. Pa na enem bi ga spoznal, če bi mi še kdaj prišel pred oči — namreč, če bi ga policija kedaj dobila v pest.«

»In sicer —?«

»Le eno zdravo nogo je imel. Druga je bila lesena.«

Gilles Blaise je hlastnil od začudenja.

Da bi imel ropar ali razbojnik leseno nogo, tega še v življenju nikdar ni čul.

»Ne bo bežal daleč, kadar mu bodo za petami!« je zasodil.

In nato se je Gontran hipoma spomnil popotnika, ki je sedel pri njem na kozlu ves čas do napada, potem pa izginil.

»Ali si ga ti videl, Hektor?« je vprašal postiljona.

»Da. Sedaj, ko si me opozoril nanj,« je odgovoril poštni mož počasi, »sedaj se ga spominjam.«

»No —?«

»Nisem ga videl.«

»Ali ni bil med popotniki, ki so stopili iz voza?«

»Ne, ni bil.«

»Mislil sem, da je sedel v kočijo, ker ga ni bilo nazaj k meni. Da ga je strah zunaj, sem si mislil.«

»Fudi jaz sem tako mislil.«

»No, in —?«

Vprašanje je presegalo postiljonove duševne

PROMINUL

nadomestna koncentrirana 118
tečna hrana za perutnino

Poveča produkcijo jajc!

Ohrani zdravo perutnino!

Povišuje dobiček!

Prospekti brezplačno.

Zastopnik:

Perutninarstvo M. GOLOB,
Lesnabrdo 3, p. Vrhnika, Slovenija.

VOZNI RED

železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru.
Cena Din 2.—.

PREKLIC.

Podpisani preklicujem besede, s katerimi sem žalil Ignaca Puhar v Očeslavcih h. št. 12, in se mu zahvalim, da je odstopil od nadaljne tožbe. 140
Jožef Zemljič.

Kupim večje posestvo, če tudi v hribih, proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe na upravo lista pod »Posest«. 123

Za rejo slabotne in shušane živine ter okrepljenje breje in posebno mlade živine je potrebno in edino uspešno **TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO**, ki se dobi pri: **M. Težak-u, Zagreb, Gunduličeva ulica 13.** 55

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jersjevo knjigo: »Socijalno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti **nobenega rentnega davka**
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Mala oznanila

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor.

Rum si sami naredite poceni, če kupite »Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1514

Zamenjava bučnic. Tovarna olja Log v Bistrici pri Limbušu zamenja bučno olje za bučnice. Za zamenjavo se nič ne plača. 135

Učenca, pridnega in poštenega, sprejme takoj Ivan Cesar, umetni podobar in pozlatar v Mozirju. 137

Majerja s 4—5 delavskimi močmi sprejme takoj pod dobrimi pogoji Perko Julij, Maribor, Tomšičev drevored 100. 133

Služkinjo rabim, ki zna vsako delo na deželi, 30—40 let stara. Naslov v upravi lista. 110

Naznanim Vam, da zamenjam bučnice za olje brezplačno. Mernik Ivan, mlinar, Žice 24, p. Loče pri Poljčanah. 100

Iščem dve dekli, eno varuhinjo (kindro), poštene, srednje starosti, zmožne domačega in poljskega dela, plača dobra. Berlinger, pekarna, Vurberk pri Ptuj. 134

Majerja z več delavskimi močmi sprejme pod dobrimi pogoji Misita, Jareninski dol, Jarenina. 136

DRAŽBA LEPEGA VINOGRADNEGA POSESTVA.

Dne 18. februarja 1929 ob 9. uri dopoldne se vrši pri sodišču v Ljutomeru dražba krasnega vinogradnega posestva, vložna št. 15 Rinčeva graba, vložna št. 170 Pristava, vložna št. 504 Ljutomer in vložna št. 134 Krapje. Hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. K posestvu spada lep vinograd, gozd, njive in travniki. Vse v prav dobrem stanju. Zraven spadajo tudi kot pritikline 2 konja, 2 gospodarska voza, 1 plug, 2 brani in 1 osipalnik. Vse skupaj je cenjeno na 102.235 dinarjev. Najnižji ponudek znaša 68.156 Din. Kdor želi kupiti, naj se udeleži dne 18. februarja 1929 — dražbe pri sodišču v Ljutomeru.

Sprejemem za takoj trgovskega vajenca za trgovino z mešanim blagom na deželi. Isti mora biti zdrav, poštenih staršev, imeti veselje do trgovine ter zelo dobra šolska spričevala. Rado Kaučič, Juršinci pri Ptuj. 111

12 enostanovanjskih hišic

bi zidal na lastnem stavbišču za nizko ceno od 45 do 60.000 Din, če se prijavi 12 reflektantov, ki potrebujejo stanovanja in ki bi lahko plačali polovico za zgradbo potrebne svote. Stavbišča so na zelo lepem mestu na Teznu pri šoli na prometnem kraju, pri kolodvoru, med tovarnami, pri mestu Mariboru in zvezana z mariborskim avtobusnim prometom. Pojasnila daje Franc Spes sen., Maribor, Linhartova ulica 18. 112

Prodam radi smrti posestvo in žago z polno-jarmenikom po nizki ceni in ugodnimi plačilnimi pogoji. Dopise je poslati na upravo lista pod »Žaga«. 124

Konjski hlapec se sprejme s 15. februarjem, če mogoč z večletnimi spričevali, od 22 do 40 let stari. V poštev pridejo le delavni in poštene. Naslov: Franc Spes, Maribor, Linhartova ulica 18. 113

moči. Popraskal se je za ušesi, kot bi tam iskal odgovora na zagonetno vprašanje.

»Najbrž smo ga pozabili na cesti —,« je me-nil počasi.

»Če bi bil ostal zunaj na cesti, bi bil kričal za nami, ko smo pognali konje,« je ugovarjal Gontran. »Razen če —!« je pridjal pomenljivo.

Hektorja je streslo.

»Ali mislite, da bi —?«

Gontran je zmajal z rameni.

»Bi ne bilo prvokrat, da so ti zlikovci koga umorili —!«

»Si izgubil katerega svojih popotnikov?« je popraševal Gilles Blaise, ki ni prav razumel njunega pogovora.

»Morebiti so ga ubili, tisti —,« je klel Gontran polglasno.

»Torej moraš zadevo še posebej prijaviti policiji! In sicer tekom ene ure!« je poučeval oče Gilles Blaise, »Kdo pa je bil tisti tvoj popotnik?«

»Ne vem. Miren, tih, uljuden človek. In pri-jeten tovariš ves čas od Argentana sem.«

»Kako mu je bilo ime?«

»Te ga pa ne vem. V Argentanu je prisedel. Sedež na kozlu poleg mene je bil prazen. Nihče ni hotel sedeti zunaj. Deževalo je. On pa je mirno

plačal in zlezel na kozla k meni. To je vse, kar vem o njem.«

»Kak pa je bil? Star, mlad?«

»Nisem ga dobro videl. Mrak se je že delal,« je pravil Gontran nemirno. »Ali bi mu naj bil šel pod nos gledat?«

»Ampak preklicano —! Gospod policijski komisar bo hotel nekaj več vedeti o njem! Morebiti si vsaj videl, kako je bil oblečen?«

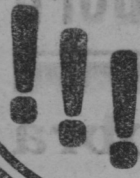
»Da,« je odgovoril Gontran, vesel, da more vsaj nekaj povedati. »Kolikor se spominjam, je imel siv površnik in sivo obleko.«

»No torej, prijatelj!« se je nasmel Gilles Blaise. »Boš pa povedal gospodu policijskemu komisarju, da je neki ropar, ki je imel širok klubuk, razmrščeno brado in leseno nogo, ki ga pa nisi videl v obraz, da je tak človek najbrž umoril nekega nepoznanega popotnika, ki ga pa tudi nisi videl v obraz in ki tudi njegovega imena ne poznaš, ki pa je nosil sivo suknjo.«

»Videli bomo,« je pridjal s krutim nasmehom, »kaj bodo gospod policijski komisar s to uganko počeli!«

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še lo zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Neveste in ženini

Kupite si Vaše obleke, perilo i. t. d. le v veletrgovini

Anton Macun v Mariboru

10 Gosposka ulica 10

kjer najdete največjo izbiro pri najnižjih cenah.

Velika izbira kamgarna,

poplina, svilo že od

20 Din

naprej se dobi

pri 108

I. TRPIN-u

Maribor, Glavni trg 17

Lisičje, kunine

dihurjeve, veвериče in druge zimske kože od divjačine kupuje po najvišjih cenah Ratej I., trgovec, Slovenska Bistrica. 1465

Prodajalce posnemalnikov

išče velika švedska tovarna v vsakem kraju proti dobri plači. Naslove sprejema: »Tehna« družba, Ljubljana, Mestni trg 25. 115

Na starem mestu pri Potočniku, Sv. Trojica, se dobijo zopet truge. Sprejme se vajenec. 103

Cerkovnik išče službe, invalid, oženjen, kot cerkovnik, z večletno prakso. Prevzame tudi službo grobarja. Cenjene ponudbe na Rok Behak, Pištanj. 131

Jaz imam veliko izbiro.

Jaz inašam od modnega blaga najnovjše in najlepše.

Jaz kupujem samo dobro blago na veliko, zato je poceni.

Jaz kupujem naravnost od tovarne.

Jaz imam stalne cene.

Jaz rabim denar.

Jaz prodajam poceni!

Franc Kolerič, trgovina, Apače.

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Ruše se da potom javne dražbe do 31. III. 1935 v zakup. Dražba se vrši v soboto, dne 23. II. ob 9. uri predpoldne v prostorih sreskega poglavarja v Mariboru, v sobi št. 8. 132

POZORI POZORI

Poscstniki vinogradniki!

Najugodnejše se Vam nudi v nakup vse glavne vinogradniške potreščine iz mojih skladišč v Gornji Radgoni in to:

Apneni dušik, Thomasova žindra, čilski soliter, kalijeva sol, kajnit, rudninski in kostni superfosfat, apno, rafija, modra galica Monte catini 98-99, kakor tudi žveplo.

Za vse te predmete sprejemam že sedaj naročila vsak dan v trgovini ter Vas opozarjam, da ne zamudite ugodnega nakupa.

Priporočam tudi, da si ogledate pred vsakim nakupom mojo veliko izbiro in zalogo vse vrste manufakture, galanterije in kuhinjske posode, kakor tudi vedno sveže kolonialno in špecerijsko blago ter Vam zagotavljam v vseh zahtevah najsolidnejšo postrežbo. 116

Joža Hrastelj

preje Gospodarska zadruga za Prekmurje

Gornja Radgona

NIZKE CENE!

SOLIDNA POSTREŽBA!

Pohišstvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvna tkanina i. t. d., najboljša in najceneje pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20** Brezplačni ceniki. 1410 Brezplačni ceniki.

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

Sveče

cerkvene, voščene Ia, IIa, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvitke vseh vrst, kadilo — kupite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

2.

V globoki jami sredi najgostejšega grmovja so bili skriti.

Z mahom so bila obložena tla in stene, suho vejevje, pokrito z zemljo in rušo, je bilo za streho. Jama je bila ozka in nizka, komaj da so za silo vsi imeli prostora v njej.

Tesno so stikali glave, brleča svetiljka je stala sredi med njimi, risala temne sence po njihovih ostrih, košččenih obrazih in še poglobljala izraz krutosti in pohlepa v njihovih potezah.

Eden je čepel pri ozkem vhodu na straži ter napenjal ušesa in oči ven v trdo temo gozda.

Po tleh je ležal razmetan plen, največ kovan denar, pa tudi nekateri šopi bankovcev, blatnih in oguljenih. In vmes nakit, pa brez posebne vrednosti, par zlatih uhanov in pečatnikov, težka zlata verižica v srebrni škatljici. Za to drobnarijo se nobeden ni posebno zmenil, le za denar so se brigali možje.

Pred plenom je čepel človek z leseno ного in prešteval denar. Ko je bil gotov, je zmašil kovane novce in bankovce v usnjato torbo, nakit pa pustil ležati.

»Šest tisoč dve sto sedeminštirideset fran-

kov!« je dejal ravnodušno, zadržnil torbo in povezal vrvice v trden voz. »Dober lov! Najboljši, kar smo jih zadnji čas doživeli! — Gospa bo zadovoljna!«

»Pa poprej nam moraš naš delež izplačati iz tegale plenak« je pripomnil eden.

»Seveda! Gospa bo stvar že uredila! Saj vedno dobro poskrbi za vas!« je dejal oni z leseno ного. »Koliko vas pa je?«

»Sedem vseh skupaj. Lahke posel smo imeli! Sami strahopetci so sedeli v kočiji!«

»Dobro, torej sedem!« je končal mož z leseno ного. »Gospa bo obračunala z vami. Za sedaj pa je najbolje, da spravimo denar na varno!«

Zlezel je po koncu, kar mu v ozkem prostoru in z njegovo leseno ного ni bilo posebno lahko, in se je pripravil, da zadene usnjato torbo na mogočna, široka pleča.

Tedaj pa ga je eden tovarišev pograbil za roko.

»Počakaj, Srebrna noga!« mu je hlastnil robato. »Najprvo hočemo plačilo za naš trud! Kajne, tovariši?«

Ta in oni je prikimal, grozeče godrnjanje je šlo po družbi in ni bilo dvoma, da bi bil v hipu butnil na dan glasen upor zoper voditelja.

Hmeljarstvo nese, a samo onem, ki zna kmetijati in hmelj proučati. Kupite zato knjigo **HMELJARSTVO!** Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

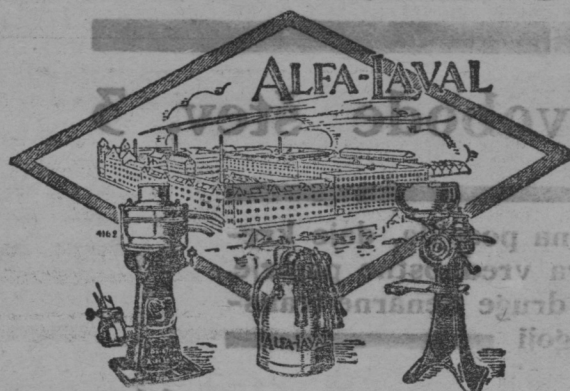
Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedeletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

ALFA-ročni separatorji
ALFA-separatorji na strojni pogon
ALFA-naprave za mlekarstvo
ALFA-parilniki za krmo
ALFA-transportni vrči za mleko
ALFA-molzni stroji
ALFA-pločevinasta posoda
kakor tudi rezervni deli teh predmetov
dobe se vedno pri

ALFA d. d.

separatorji in stroji za mlekarstvo
ZAGREB, Boškovičeva ulica 46
ali njenih zastopnikih.

Telef. št. 67—43. Brzjavke: Alfalaval Zagreb. 13

Oglašujte v Slov. Gospodarju!

Cilinder-stroj za čevljarje, še zelo dobro ohranjen, in še skoro nov šivalni stroj se ceno prodata: Sidar Roza, Maribor, Pobrežka cesta 9. 145

Železna peč s tremi cilindri in kotel za vodo se prodata: Maribor, Strosmajerjeva 23. 146

KUPIM KOSTI

ščetine, staro železo in vse deželne pridelke. Najceneje kupite: manufakturno, špicerijsko blago, vsakovrstno železnino, pluge, »Alfec« itd. pri tvrdki

KAROL SIMA, POLJČANE.

Za
krape

Najfinejša
banatska **moka**

Nadalje nudim: lep riž, ajdovo kašo, vedno sveže žgano kavo, marmelado, ripsovo, laneno, bučno in namizno olje, vedno sveže blago, solidne cene, priporoča 138

WEIS JOSIP prej Hartinger
Maribor, Aleksandrova cesta

Brezplačna darila

SAMO

49 Din 60 p
stane prava švicarska žepna ura št. 100 Anker Rem. Roskopf.

SAMO

69 Din 20 p
izvrstna ura št. 111 z radijevim številnikom ter radijevim kazalci z triletnim jamstvo.

vsak čitatelj lahko dobi. Ta darila so točno opisana v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku tvrdke Suttner.

Že preko 30 let

uživa svetovna tyrčka H. Suttner najboljši glas radi svojega solidnega poslovanja ter radi zanesljivo dobre kakovosti svojega blaga. Pri tvrdki Suttner se vse kupi takorekoč po

izvirnih tvorniških cenah

ter brez nevarnosti, ker kar ne odgovarja, se izmenja ali pa denar povrne. Pošljite takoj Vaš točni naslov na tt.

H. Suttner, Ljubljana, št. 992

in dostavljen Vam bo veliki ilustrovani sijajni cenik žepnih ur, ur z zapestnico, vseh zlatih in srebrnih predmetov, olupševalnih predmetov itd., popolnoma brezplačno. 1470

Suttnerjeva „IKO“ ura služi skozi celo življenje!

SAMO

64 Din 20 p

stane prava 16 cm visoka Anker budilka št. 105

Ogromna izbira moških in ženskih ur, zlatih in srebrnih predmetov, prstanov, ur z nihalom, ur s kukavico itd. v ceniku.

„... Vaš izvrsten Thürpil je kot preprečevalno sredstvo pri driski telet celo v najtežjih slučajih od najboljšega uspeha.“

F. B. grajščak in G.

Thürpil se dobi pri živinozdravnikih in lekarnarjih. Zahtevajte pristen Thürpil in odklonite nadomestilo.

Edini izdelovatelj: CL. LAGEMAN CHEM. FABRIK, AACHEN.
Zaloga: „LYKOS“ Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakoržna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

OBLASTNA HRANILNICA MARIBORSKE OBLASTI

posluje v Mariboru, Trg Svobode števil. 3

Dovoljuje komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje kredite na menice in v tekočih računih, lombardira vrednostne papirje, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge denarne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Sprejema hranilne vloge na vložne knjižice, obrestonosne blagajniške liste in na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše

Za varnost vlog jamči mariborska oblast z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetijska zadruga prosta rentnega davka.